Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

…1921 оной …абриин 21-hээ гарана | № 68 (15691) | 1981 оной мартын 22, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

БИ-ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ-НАМДА

КОМПЛЕКС ХҮСЭНДӨӨ ОРОНО

Түрэл партиингаа XXVI съездын материалнуудтай, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй гүнзэгы ехэ удхатай элидхэлтэй танилсаад байхадаа, бидэ, малшадай, сэдьхэлдэ урма ороо түрэнэ. Илангаяа, арад зоноо мал ажалай продукциинуудаар хангаха хэрэгтэ малшадай үүргэ ба харюусалга ехэ байhан тухай, малшадта hайнаар, үрэ ехэтэйгээр ажаллаха арга олгохо тухай съезд дээрэ анхарагдаhаниинь ехэ hайшаалтай. Мал ажал гээшэ хүдөө ажахын үйлэдбэриин онсо шухала hалбари гэжэ сэгнэhэндэнь бидэнэр ехээр баярлашанабди, улам hайнаар ажаллаха гэжэ оролдонобди.

Манай hү haалиин комплекс ашаглалгада захалhаар гурбадахи жэлээ ябажа байна. Комплексымнай ажал бүхыдөө механижоруулагданхай. Һаалишан-оператор бүхэндэ 50 үнеэн даалгагданхай. Хамтадаа 8 оператор-hаалишан ажалланабди, бүгэдөө залуушуул-комсомолшуудбди.

Нютаг дээрээ hү haалиин нимэ гоё «фабрикатай» болоод байхадаа, бидэнэр залуушуул ехэтэ омогорхожо ябагшабди. Манай бидэнэрэй ажалые, ажабайдалые ехээр хубилгаhан байна. Шэнэ комплекс түхеэрхэдөө, Красноярска хизаарhаа үүлтэртэ зуун эмэ хашараг, Канскын районhoo баhал зуун симментал хашараг асарhан юм. Бэшэ үнеэд колхозой фермэнүүдhээ шэлэгдэжэ абтаа.

Шэнэ комплексдо хүдэлхөөр залуушуул, комсомолшууд, гол түлэб дунда hургуули дүүргэгшэд ерэhэн байна. Коллективнай комсомол-залуушуулай гэжэ нэрлэгдэнхэй. Мүнөө үедэ коллектив дотормнай 18 комсомолшууд, 6 коммунист ажаллана. Би баhа нютагайнгаа дунда hургуули дүүргэhээр эндэ хүдэлжэ захалhан байнаб. Намтай суг операторнуудаар дунда hургуули дүүргэhэн Евгения Сарюева, Светлана Хэрхуева, Анна Андреева болон бусад магтаалтайгаар ажаллажа ябана.

Үнгэрhэн жэлдэ манай коллектив яhала амжалтатайгаар хүдэлжэ гараа. Комплексын үнеэн бүриhөө 2497 килограмм hү абтаhан байна. Минии даадаг табин үнеэн тус бүриhөө 3200 килограмм hү haагдаа hэн.

Теэд бидэнэр энээгээрээ hанаагаа амарнагүйбди. Партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ ороходоо, манай коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ үнеэн бүриhөө 2600 килограмм hү haаха уялга абаhан байна. Би энэ жэлдэ үнеэн бүриhөө 3300 килограмм hү абаха хүсэлтэйб. Энэмнай табан жэлэй жасада бидэнэрэй оруулха хубита болоно.

Коллективнай абаhан уялгануудаа урагшатайгаар бэелүүлжэ байна. Мүнөө үедэ сүүдхэдэ 2800—2900 килограмм hү haанабди. Энээнэй ашаар гүрэндэ hү худалдаха кварталай түсэб hараар урид дүүргэжэ шадаабди. Колхознай бүхы дээрээ гүрэндэ hү худалдаха гурбан hарын түсэбые мартын 4-дэ дүүргэhэн байна. Тиигээд кварталай дүүрэтэр түсэбhөө үлүү адагынь 1300 центнер hү бэлэдхэлэй пунктда оруулха зорилго табигданхай.

Үнеэдэйнгээ hү шэмэ дээшэлүүлхын тула нэн түрүүн hайнаар эдеэлүүлхэ гэжэ оролдонобди. Сүүдхэдэ үнеэн бүридэ 20 килограмм силос, 2 килограмм үбhэ, 10 килограмм hолоомон, haагдаhан hүнэй литр бүридэ 500 грамм, үнеэн бүридэ 1 килограмм хүртэхөөр таряа талханай зүйл эдюулэгдэнэ.

Бидэ операторнууд үнеэдээ саг соонь, hайнаар haаха, hүнэй шанар дээшэлүүлхэ, үнеэдээ сэбэр байлгаха гэжэ оролдонобди. Үнеэ haадаг түхеэрэлгээ, бүхы амhартануудаа сэбэр байлгадагбди.

Комплексымнай бүхы хүдэлмэрилэгшэд эбтэй эетэйгээр, бэе бэедээ туhалалсан ажалладаг. Комплексые дунда hургуули дүүргэhэн, Совет Армида алба хэжэ ерэhэн Андрей Михайлович Бахалханов хүтэлбэрилнэ, партийно-комсомолой бүлэгые механик, коммунист Дамдин Доржиевич Салданов ударидана. Ажал дээрээ ушарhан бүхы дутагдалнуудые сэхэ хэлсэжэ, тэрэ дарыдань усалхадаг заншалтайбди. Хүн бүхэнэй урмахи ажалаа үнэн сэдьхэлhээ хээд ябахада, бүхы хүдэлмэри бүтэсэтэй байдаг.

Ажалай хоорондуур, хүдэлмэриин hүүлээр сүлөө сагаа хүхюунээр, аша үрэтэйгөөр үнгэргэнэбди. Комплексымнай улаан булан зохидоор түхеэрэгдэнхэй, тэндэ телевизор толхогдонхой, үе-үе болоод лэ кино асаржа харуулдаг юм. Бидэнэрэй дунда бэрхэ дууша, хатаршад, шүлэгшэд бии. Галба, Зүүн-Мүрэн hууринуудай клубта концерт табилсадагбди.

Амаралтадаа Аршаан курортдо сэнгэдэгбди. Ажалаймнай түлөөhэн мууларгүй, hайн. Энэл даа, бидэнэрэй ажалай ашаг үрэ, ажахымнай хүтэлбэрилэгшэдэй анхарал хайра!

Комплексымнай дэргэдэ үнеэдээ зунлаа адуулха 200 гектар hайжаруулагдамал бэлшээри түхеэрэгдэнхэй. Тэрэмнай уhалагдажа байдаг юм. Зүгөөр тугалай байраар дуталданабди. Энэ жэлдэ шэнэ байра түхеэрхээр гэжэ haнагдана.

Байгша ондо манай коллектив 8 мянган центнерhээ бага бэшэ hү haаха, проектээр хараалагдаhан хүсэндэнь комплексоо хүргэхэ зорилготойбди. Энэмнай КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринэ бэелүүлхэ талаар бидэнэрэй түрүүшын алхам болохо байна.

С. ШАЛДУШКЕЕВА,
Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Зүүн-Мүрэнэй hү haалиин комплексын оператор.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

Арбадахи табан жэлэй даалгабаринуудые, социалис уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэ онсо гайхамшаг амжалтануудые туйлаhанай түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум барилгын материалнуудай промышленностиин, ой модоной, целлюлозно-саарhанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай түрүүшүүлдэ **Социалис Ажалай Геройн** нэрэ зэргэ олгоод, **Ленинэй** орден, **«Хадуур ба Балта»** гэжэ алтан медаль барюулхаар шиидхээ:

Буряадай АССР-hээ

Парамонов Василий Петровичто — Буряадай АССР-эй Хурамхаанай леспромхозой модо бэлэдхэлэй бригадын бригадир.

Репортаж

БЭЛШЭРЭЙ ОТАРАДА

Март hарын хахадлабашье, оршон тойронхи байгаали хабарай hүүлэй налагай дулаахан үдэрнүүдые ээлүүдгүй hануулна. Наруули газарай саhан дууhан хайлажа, гол уруугаа урдашанхай. Харгы дээгүүр тогтоошоhон шалбаагууд холоhоо сайбалзан харагдана.

Бидэ Бэлшэр гэжэ газарта байрлаhан хонишоной байра тээшэ ошоhон харгыгаар яаралгүйгөөр дабшанабди. Уданшьегүй нэгэ хушуу тойроходомнай, уруудан ошоhон голой саада бэеын шэнэhэн тужын хормойдо хуушарга болоhон хонинной байра харагдаба.

Энэл даа зорижо ерэhэн газарнай. Совхозоймнай түрүү хонишодой нэгэн Мария Молоновна Гонгорова гэр бүлөөрөө эхэ хонидые харууhалдаг юм. Бэрхэл эхэнэр даа. Юрэдөөл, хониндо ороhонhоонь хойшо нэгэ муу ябаа гэжэ дуулаагүйб, — гэжэ бидэнэртэй ябаhан Дүтэлүүрэй совхозой агроном Баяжап Бадмаевич Цыбиков хөөрэнэ.

Байрадань хүрэжэ ерэхэдэмнай хонишодой хүдэлмэри түлэг дундаа. Хурьгадай байра соо ороходомнай ехэ, багаараа илгагдаhан хурьгад «эрэ доргонууд» болонхой собхоролдон наадана. Тээ саана, ехэхэн таhалга соо бүри хонин болошоhон хурьгад шодогорхон эбэрнүүдээрээ хас-яс гэтэр мүргэлдөөдшье абаха юм.

— Хониднай түрэжэ дүүрэжэ байна даа. Гэбэшье үшөөл түрэхэ хэды хонин үлэнхэй. Энэ жэлдэ түл яhала hайн абтаба хаш гэжэ досоогоо бодогшоб. Зуун эхэ хонин бүриhөө зуун хурьга абаха гэhэн социалис уялгаа лаб дүүргэхэбди, — гэжэ ахалагша хонишон Мария Молоновна мэдүүлбэ.

Мария Молоновна хонишон болоhоор 17 жэл боложо байнхай юм. Энэ үе соо баярлахашье, голхорхошье ушар али олон болоо hэн ааб даа. Гэбэшье энэ мэргэжэлэhэнээ тэрэ огто шамарладаггүй. 1961 ондо колхозой түрүүлэгшэ хонидые даажа абахысь дурадхаа бэлэй.

— Хүнэй хэдэг ажал ха юм даа. Туршаад үзэхэдэ яаха hэм. Үхибүүдшье ехэ болоно байна ха юм. Али аргаараа оролдохол бэзэбли, — гэжэ Гонгорова харюусаа hэн.

Тэрэ гэhээр он жэлнүүд удаа дараалан hубарилдан үнгэржэ, хонишоной мэргэжэлшье мүлигдөө, баяжаа ааб даа. Мария Молоновнагай бригада hүүлэй зургаан жэлэй туршада зуун хонин бүриhөө зуу гаран хурьга абажа түлжүүлээ юм. Харин урзанда зуун эхэ хонин бүриhөө 127 хурьга абажа, районоо соогоо түрүүлээ бэлэй. Нёдондошье hайн үрэ дүн туйлаа hэн. Тиигэжэ түрүү хонишон арбадахи табан жэлэйнгээ түсэб амжалтатай бэелүүлээ бшуу.

Энэ амжэлтта бэлэхэнээр туйлагдаа бэшэ ааб даа. Үдэр бүри хониhoo алхашье гээгдэнгүй дахаха баатай болгодог. Үгы гэбэл ой тайга руу орожо үгы болошохо бшуу. Түл абалгын үедэ унтаха нойргүй ажаллаха ушар болодог ааб даа. Теэд эдэ бүгэдэ ажалша бэрхэ хүндэ юрэ бусын, хэхэл ёhотой хүдэлмэри болошодог ха юм. Эндэхи хонишодой ёhотойл бэрхэ, хэды оролдосотойгоор ажалладагые эдэ тоо, баримтанууд гэршэлнэ бшуу.

— Энэ жэлдэ үбhэ тэжээлээр hайн үбэлжэбэ гээшэбди. Тэрэ урда үшөө нэгэ hүри үбhэмнай байна. Үшөө мүнөөдэр зелёнкымнай асарха юм hэн. Юрэдөөл, абаhан хурьгадаа хүл дээрэнь гаргажа, хонид болгохо арга боломжо манда дүүрэн бии. Саhаншье хайлажа, хаглэн гарашаба ха юм, — гэжэ Мария Молоновна хөөрэнэ.

Иигэжэ абтаhан хурьгадаа нэгэшье гарзада оруулангүйгөөр томо болгохын тула хонишод бүхы оролдолгоёо гаргана. Мүнөө үедэ хурьгадта эгээн hайхан, шэмэтэй үбhэн, үйрүүлэгдэhэн талхан үгтэнэ. Иигээд урин дулаахан үдэрнүүдэй эхилхэдэ, Бэлшэрэй хонишодой хорёо соогуур тобир тарган хурьгадай собхорон наадажа байхые харахат.

М. САНДАНОВ.
Захааминай район.

Норбо Гунзынович Гунзынов Сэлэнгын районой Сэлэнгын совхоздо дүшэ гаран жэлэй туршада шударгы бэрхээр ажаллана. Тэрэ механизатор, слесарь-моторист, дулаанай аппаратурын слесарь гэhэн олон мэргэжэлтэй, гартаа дүйтэй, шадамар хүн юм. Норбо Гунзынович залуу наhанhаа ажалша бэрхэ хүн гэжэ суурхадаг hэн. Мүнөө аяар дүшэн жэлэй туршада эрхим hайнаар ажаллажа ябахадаа, колхоз соогоо суутай хүнүүдэй нэгэн болонхой. Баян дүй дүршэлөө залуушуулда дамжуулан үгэдэг, үйлэдбэриингөө түсэбүүдые, абаhан уялгануудаа болзорhоонь урид ходо үлүүлэн дүүргэдэг, эршэтэ ажалаараа бусадта үльгэр жэшээ харуулдаг.

Мүнөө хабарай тарилгада хэрэглэгдэхэ техникээ болзорhоонь урид заhабарилжа дүүргэhэн Норбо Гунзынович эдэ үдэрнүүдтэ эрхим hайнаар ажаллана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механизатор Н. Г. Гунзынов ажал дээрээ.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

ТАСС — Шэнэ hонин

СССР-эй НАУКАНУУДАЙ АКАДЕМИИН ХАМТЫН СУГЛААН

СССР-эй Науканудай академиин жэлэй суглаанай түгэсхэлэй заседани дээрэ Академиин уставта оруулагдаха хубилалтанууд баталагдан абтаа, академическа хэдэ научно институдуудай директорнууд баталагдаhан.

«КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото ажалдань бэелүүлхын тула СССР-эй Науканудай академиин дүүргэхэ зорилгонууд тухай» тогтоолые суглаан батлан абаба. Тэрээн дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, тэрээн дотор тодорхойлогдоhон партиин дотоодын ба гадаадын политикын хараа бодолые, съездын программна документнүүдые совет эрдэмтэд бүрин hайшаан, хэлсэшэгүй хүтэлбэри болгон абаа. КПСС-эй XXVI съезд эб найрамдалай түлөө, шэрдүү байдал hулаарууллга, арадуудай хоорондын харилсаа холбооной, социаль дэбжэлтын түлөө тэмсэлэй тодорхой зорилгонуудые табяа, амгалан тайбан байдал сахиин хамгаалха ба бэхижүүлхын тула шухала хэмжээ ябуулгануудые дурадхаhан байна. СССР-эй Науканудай академиин хамтын суглаан эдэ үүсхэлнүүдые дэмжэхэтээ, ядерна дайн саран зайсуулгын онсо шухала удха шанартай гэжэ тоолохотоёо хамта, ядерна аюул хосорол зайсуулгын туйлай шухала байhые элирхэйлэн харуулхаар уласхоорондын комитет эмхилхэн байгуулха тухай нүхэр Л. И. Брежневэй дурадхалые бүрин hайшаана. Тиимэ комитетдэ элдэб оронуудай элитэ мэдээжэ эрдэмтэд орохо байгаа. СССР-эй Науканудай академи тиимэ комитедэй хүдэлмэридэ тон эдэбхитэйгээр хабаадахаар бэлэн байна.

Совет эрдэм наукын үмэнэ съездын табиhан зорилгонуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулхыень, манай ороной экономическа ба социальна саашанхи хүгжэлтын программа болото дээрэнь бэелүүлгэдэ эдэбхитэйгээр туhа хүргэхыень хамтын суглаан совет эрдэмтэдые уряалба.

Энээгээр СССР-эй Науканудай академиин жэлэй суглаан хүдэлмэреэ дүүргэбэ.

(ТАСС).

«ПРОГРЕСС-12» АМЯАРАН НИИДЭНЭ

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ. (ТАСС). «Прогресс-12» гэжэ ашаанай автомат онгосо хамта ниидэхэ программаа дүүргэhэнэй hүүлээр «Салют-6» — «Союз-Т» гэжэ замбуулинай комплексhоо тусгаарлагдаад, замбуулинай дайдада амяаран ниидэhээр.

БҮХЫ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ АША ТУҺАДА

УЛААН-БААТАР. (ТАСС). КПСС-эй XXVI съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй дурадхаhан, 80-яад онуудта бэелүүлэгдэхэ амгалан байдалай программа бүхы хүн түрэлтэнэй аша туhада харюусана. Амгалан байдал хангаха, шахардуу байдалай hуларалга гүнзэгырүүлхэ, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулха, уласхоорондын бусад шухала асуудалнуудые шиидхэхэ зорилготой тодорхой ба бэелүүлэгдэмээр дурадхалнууд тус программа дотор найруулагданхай, — гэжэ МНРП-гэй делегациин бүридэлдэ орожо, совет коммунистнуудай ехэ хуралдаанай хүдэлмэридэ хабаадаhан, МНРП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ж. Батмунх мэдүүлбэ.

АМГАЛАН БАЙДАЛ АРШАЛАН ХАМГААЛХА, БАТАДХАХА

Амгалан байдал хамгаалха Советскэ комитедэй пленум КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдэй үндэhөөр Совет ороной эб найрамдалай тала баригшадай бэелүүлхэ зорилгонуудые зүбшэн хэлсэхын тула hаяхан Москвада болобо. Пленумэй хүдэлмэридэ үйлэдбэриин түрүүшүүл, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд, олониитын ажал ябуулагшад, эрдэмтэд, уран мэргэжэлтэ интеллигенциин түлөөлэгшэд — орон доторхи республиканудай, хизаарнууд болон областьнуудай этигэмжэтэд хабаадаа.

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, партиин дотоодын болон гадаадын политикые нэгэн hанаалтайгаар hайшаажа, дэмжэжэ байhанаа тэдэнэр элирхэйлбэ.

Амгалан байдалай түлөө совет тэмсэлшэд гадаадын политикын талаар совет шэнэ үүсхэлнүүдые бэелүүлгэдэ бүхы аргаар туhа хүргэхэ дайнай аюулые саран зайсуулхын, буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэдэг, хилын саанахи оронуудай олониитын-политическэ бүлэгүүдтэй, элдэб хүдэлөөнүүд ба эмхинүүдтэй холбоо барисаагаа улам бэхижүүлхэ ябадалые өөhэдынгөө гол шухала зорилгодо тоолоно гэжэ пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

УРАН ЗОХЁОЛШЫН ЗОХЁОЛ БҮТЭЭЛЫЕ ПАРТИДА, АРАД ЗОНДО ЗОРЮУЛХА

ТАШКЕНТ. (ТАСС). Узбекистанай ниислэлдэ эхилhэн, совет литературын үдэрнүүд «Уран зохёолшын зохёол бүтээлые партида, арад зондо зорюулха!» гэhэн уряатайгаар үнгэржэ байна. Энээндэ союзна ба автономито республиканудай, Россин Федерациин хизаарнууд болон областьнуудай литературын олониитын түлөөлэгшэд хабаадана.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь Ш. Р. Рашидов литературын hайндэрэй нээлгэндэ зорюулагдаhан суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
УКАЗ

СССР-эй ГЕОЛОГИИН МИНИСТЕРСТВЫН ПРЕДПРИЯТИ БОЛОН ЭМХИНҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИШЭД, ИНЖЕНЕРНО-ТЕХНИЧЕСКЭ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД БОЛОН АЛБА ХААГШАДЫЕ СССР-эй ОРДЕН, МЕДАЛЬНУУДААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Арбадахи табан жэлэй даабаринуудые, социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэhэнэйнь түлөө шагнаха:

Буряадай АССР-hээ

АЖАЛАЙ УЛААН ТУГАЙ ОРДЕНООР

Бушуев Василий Петровичые — Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин ахалагша геолог.

Самохвалов Афанасий Иннокентьевичые — Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэгшэ.

Феоктистов Иван Кирилловичые — Үдэ-Витимэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэгшэ.

АРАДУУДАЙ ХАНИ БАРИСААНАЙ ОРДЕНООР

Карбаинов Александр Александровичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геолого-бэдэрэлгын түбэй экспедициин геолог.

«ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ТЭМДЭГ» ОРДЕНООР

Еманакова Валентина Егоровнае — Үдэ-Витимэй геолого-бэдэрэлгын экспедициин ахалагша техник-геолог.

Кожемяченко Николай Федотовичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй таhагай начальник.

Трунев Дмитрий Васильевичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геофизическэ экспедициин начальник.

АЖАЛАЙ АЛДАР СОЛЫН III ШАТЫН ОРДЕНООР

Амбаев Владимир Дугаровичые — Ахын геолого-бэдэрэлгын экспедициин горно мастер.

Газинский Алексей Петровичые — Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедициин автомобилиин жолоошон.

Горяев Борис Константиновичые — Багдаринай геолого-бэдэрэлгын экспедициин түмэршэ дархан.

Дурдук Геннадий Фёдоровичые — Ахын геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэлгын мастер.

Санжихаев Александр Аркальевичые — Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин электростанциин машинист.

Слепнев Тимофей Фёдоровичые — Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэгшэ.

«АЖАЛАЙ ГАБЬЯАГАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Золотухин Виктор Ивановичые — Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедициин ахамад инженер.

Лючкин Виктор Алексеевичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геолого-бэдэрэлгын түбэй экспедициин геолог.

Ситников Александр Николаевичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геофизическэ экспедициин геофизик.

Цыренжапова Мария Банзаргашеевнае — «Бурятгеология» нэгэдэлэй түбэй лабораториин хүдэлмэришэн.

«АЖАЛДАА ШАЛГАРҺАНАЙ ТҮЛӨӨ» МЕДАЛЯАР

Бодров Владимир Андреевичые — КПСС-эй Хойто-Байгалай райкомой секретарь.

Леонов Григорий Андреевичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геолого-бэдэрэлгын түбэй экспедициин автомобилиин жолоошон.

Приходько Владимир Ивановичые — Сэлэнгын геолого-бэдэрэлгын экспедициин геолог.

Сурин Николай Васильевичые — Багдаринай геолого-бэдэрэлгын экспедициин проходчик.

Суслова Таисия Яковлевнае — «Бурятгеология» нэгэдэлэй ОРС-ын эдеэ шанагша.

Федорченко Александр Александровичые — Хойто-Байгалай геолого-бэдэрэлгын экспедициин үрэмдэгшэ.

Хаптаев Валерий Павловичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй геофизическэ экспедициин геофизик.

Черных Михаил Евсеевичые — «Бурятгеология» нэгэдэлэй үйлэдбэриин-техническэ хангалта болон комплектациин управлениин автомобилиин жолоошон.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Л. БРЕЖНЕВ.**

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1981 оной мартын 10.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
УКАЗ

«БАМТОННЕЛЬСТРОЙ» БАРИЛГЫН УПРАВЛЕНИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА БАРИЛГАШАН ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Барилгын талаар габьяатай байhанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата барилгашан** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо:

Вихорь Анатолий Григорьевичто — тоннельнэ 19-дэхи отрядай начальник.

Котляров Иван Семёновичто — тоннельнэ 12-дохи отрядай проходчик.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 18.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
УКАЗ

БАЙГАЛ-АМАРАЙ ТҮМЭР ЗАМАЙ БАЙГАЛАЙ ТОННЕЛИИН БАРИЛГАДА ХАБААДАГШАДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-ЭЙ ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Байгалай тоннелиин барилгада хабаадахадаа, үйлэдбэриин үндэр дүнгүүдые туйлаhанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Белявский Николай Фроловичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин нэгэдэхи автобазын автомобилиин жолоошон.

Бондарев Василий Ивановичые — нүүдэл «Бамтоннель» электростанцинуудай машинист.

Голдинов Александр Фёдоровичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай ахалагша маркшейдер.

Громов Владимир Николаевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 21-дэхи отрядай проходчик.

Еременко Николай Андреевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай проходчигуудай бригадир.

Колганов Владимир Георгиевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай ахамад инженер.

Миллерман Самуил Исааковичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин ахамад инженерэй орлогшо.

Скосырский Михаил Васильевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай проходчик.

Сунгатов Вахит Шариповичые — нүүдэл «Бамтоннель» электростанцинуудай газоэлектро-гагнууршан.

Сункуев Виктор Борисовичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин проектно-конструкторска таhагай ахалагша инженер.

Тарасюгин Александр Филипповичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин 19-дэхи тоннельнэ отрядай ахамад инженер.

Твердохлебов Николай Алексеевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 21-дэхи отрядай начальник.

Филимонов Виктор Васильевичые — «Шахтспецстрой» трестын Карагандинска шахта малталгын управлениин Прибайкалиин горно цехэй слесарь.

Халтаев Василий Ивановичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай ахамад бухгалтер.

Шишканова Любовь Григорьевнае — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 12-дохи отрядай маркшейдер хүдэлмэрилэгшэ.

Яснинский Валентин Францевичые — «Бамтоннельстрой» барилгын управлениин тоннельнэ 19-дэхи отрядай бетон хүдхагша.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ **Б. СЕМЕНОВ.**

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь **И. ЧЕРНЯКОВ.**

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1981 оной мартын 18.

МҮРЫСӨӨНЭЙ МАНЛАЙДА

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые, мүн 1981 оной даабаринуудые уридшалан дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөндэ хэм оролсоһон «Георгиевскиин» совхозой Ашангын отделениин партийна организаци коллективтэйнгээ абаһан уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэри улам эдэбхитэйгээр ябуулжа эхилбэ.

Манай ажалшад съездын урда тээ «1981—1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүд» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай проектые тон анхаралтайгаар зүбшэн хэлсэжэ, өөһэдынгөө һанамжа дурадхалнуудые оруулһан юм.

Отделениин эрхилэгшэ коммунист Б-М. Ц. Дондоков, тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир М. К. Алякимов, фермын партгрупорг Н. Д. Доржиева гэгшэд мүрысөөе һайнаар эмхидхэхын тула ниилэжэ ехэ оролдоло гаргаһан байна.

Февралиин 23-да—партиин съездын нээгдэхэ үдэр отделениин фермын коллектив һү һааха, гүрэндэ тушааха хоёр һарын түсэбөө дүүргэжэ шадаа. Мартын 1-нэй мэдээгээр һү һаалга 634 центнертэ хүргэгдөө гэхэ гү, али хоёр һарын түсэб 123 процент дүүргэгдэһэн байна. Хоёр һарын түсэбэй ёһоор 383 центнер һү худалдаха зэргэтэй һаа, 553 центнер болгожо, түсэбөө 145 процент дүүргэһэн зэргэтэй.

Энэ ушарта фермын партийна бүлэгэй бэелүүлдэг үүргэ ехэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Тэрэ бүлэгэй бүридэлдэ табан коммунистнууд ородог. Эдэнэр бултадаа коллективэй хүндэтэй гэшүүд болоно. Мал адуулагша Ш. Цырендоржиев, тэжээлэй хүдэлмэришэн Н. Цыбиков, һаалишад М. К. Катина, Д. Цыренжапова гэгшэд фермэ дээрэхи ажалай журам хинаха асуудалда анхаралаа ходо хандуулжа ябадаг. Бүлэгые эмхидхэгшэ коммунистнуудайнгаа захяа заабариие харааһаа огто алдадаггүй, тэрээнһээ голхордоггүй. Яахадааб гэхэдэ, бүлэгэй гэшүүд һараһаа һарада һайнаар хүдэлжэ, һү ехээр һаахые оролдоно, абаһан социалис уялгануудаа алгадгүй дүүргэнэ. Коммунист М. К. Катина совхозой һаалишадай мүрысөө толгойлно. Тэрэ кварталай түсэб болзорһоонь уридшалан дүүргэбэ. Фермэ дээрэ хүдэлдэг бусад коммунистнууд мүн лэ түрүү зэргэдэ ябадаг. 53 толгой бүрүү, хашарагуудые харууһалдаг ухэршэн Ш. Цырендоржиев малайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые сүүдхэ бүхэндэ дунда зэргээр килограмм килограммаар нэмэжэ байдаг баян дүй дүршэлтэй малшан юм.

Түл абалгын урда тээ отделениин хонишод партиин XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудые зүбшэн хэлсэжэ дээ, байгша ондо бүхы отделениин хэмжээгээр 100 эхэ хонин бүхэнһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга түлжүүлхэ гэжэ шиидхэбэри гаргаа. Зарим хонишод бүришье дээгүүр уялганууддтай. Бидэнэр бүлеэрөө [illegible] хони харууһалнабди. Тиихэтээ хамтаараа арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ бидэ зуун эхэ хонин бүхэнһөө адаг 100 хурьга түлжүүлхэбди гэжэ үгэеэ үгэнхэйбди. Февралиин хуушаар хониднай хурьгалжа дүүргэбэ. Абаһан түлөө гарзада оруулангүй түлжүүлхэ зорилго урдаа табинхайбди. Эхэ хонидоо тураахагүй гээшэ манай бүлэнэй гол хэрэг. Шахардуу сагай ерээд байхада, залуу коммунист механизатор Дамба Гомбоев манда туһалхаа ерэһэн байна.

Ахалагша хонишон Г. Г. Дондоков даабаһан хэрэгтээ эзэн ёһоор хандадаг коммунист гэшүүн. Тэрэ зуун эхэ хонин бүриһөө 95 хурьга абаха уялгаа дүүргэнхэй. Хони, хурьгадай харууһалга ехэ һайн.

Отделениин бүхы ажалшад абаһан уялгануудаа дүүргэхэ тухайгаа һанаата болоно. Нэгэ жэшээ абаад үзэе. Техникын ехэнхи хубинь февралиин 23-да заһабарилагдажа дүүргэгдэһэн байна. Энэ ушарта тракторно-тариан ажалай бригадын бригадир коммунист Н. С. Алякимовай габьяа ехэ. Гэхэ зуура механизаторнууд амжалтаараа һанаагаа амарнагүй. Хабарай тарилгые агротехническэ таатай болзорто үнгэргэхын тула хэмэг зэмсэгүүдээ бэлэн болгоно.

КПСС-эй XXVI съездын хүдэлмэриин дүнгүүд хүн бүхэниие баясхана. Совет хүн тухай һанаагаа табин, Коммунис партиин хараалһан асари ехэ зорилгонуудые бидэнэр габшагай ажалаар бэелүүлхэ зорилготойбди. Хараалһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэдэ ажалай шанар, ашаг үрэ ехэ удхатай гэжэ манай отделениин хүдэлмэрилэгшэд һайн ойлгоно. Үйлэдбэриин участок бүхэндэ гүйсэд хэрэглэгдээгүй арга боломжонууд, нөөсэнүүд бии.

С. ЕКИМОВСКИЙ,
«Георгиевскиин» совхозой Ашангын отделениин партийна организациин секретарь.

Хорин район.

ДҮНГҮҮД СОГСОЛОГДОО, ЗОРИЛГОНУУД ТОДОРХОЙЛОГДОО

Эндэ һаяхан боложо үнгэрһэн Ахын районой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн үнгэрһэн табан жэлэй ба түгэсхэхы жэлэй дүнгүүдые согсолжо, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй зорилгонуудые тодорхойлбо. Тус зүблөөн дээрэ элидхэл хэһэн хүдөө ажахын управлениин начальник Д. С. Унжуев гол түлэб арбадахи табан жэлэй ба 1980 оной дүнгүүд дээрэ тогтоходоо, районой малшадай болон бусад ажалшадай габшагайгаар ажаллаһанай ашаар нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа гэжэ тэмдэглээ. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада сагай уларилай мууһаа хэды бэрхэшээлэй ушараашье һаань, колхозуудай малшад ажалдаа һайн дүнгүүдые туйлажа, партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө хубитануудые оруулаа. Тиигэжэ һү, нооһо ехээр үйлэдбэрилһэн, юһэдэхи табан жэлэйхитэй сасуулбал, ехээр дээшэлһэн байна. Ажахынуудай экономико болон соёл культура амжалтатайгаар урагшаа дабшаа. Тэдэнэй материально-техническэ үндэһэ һуури түргэнөөр ургаа. Колхознигуудай ажаһуудал танигдашагүйгөөр хубилаа. Мүнөө колхозуудта үйлэдбэриин, ажаһуудалай барилганууд удаа дараалан түргэнөөр бодхоогдоно. Хүдөө нютагуудта айл бүхэндэнь электрын гал яларжа, «Сэнхир экран» харадаг болонхой.

Район дотороо, ажахы бүхэндэ табан жэлэйнгээ түсэб уридшалан дүүргэхэ гэжэ социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээсэ ба шанарай талые һайжаруулха гэһэн уряа гаргаһан байна. Иимэ ажал ябуулһандаа ажахынуудай түсэб даабаряа болзорһоонь урид дүүргээ. «Арбадахи табан жэлэй ударник» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэгшэдэй тоо район дотор олошороо. Тэдэнэй тоодо, ухэршэн М. О. Арзухаев, механизатор В. Д. Ошоров, шофер В. Х. Путункеев, һаалишан Д. Д. Гармаева, хонишон В. Б. Мунконов болон бусад оролсоно. Тэдэнэр ажалдаа бүхы һанал бодолоо, арга шадалаа элсүүлэн хүдэлмэрилдэг зон юм. Иимэ шударгы бэрхээр ажалладаг хүнүүд манда олон.

Теэд хэды түсэбөө дүүргээшье һаа, районоймнай гол һалбари болохо мал ажалда үшөө дутуу дунданууд, шиидхэгдээгүй асуудалнууд бии. Элидхэлшэ, мүн үгэ хэлэһэн хүнүүд гол түлэб эдэ дутагдалнуудта гол анхаралаа хандуулжа, саашадаа шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб хараануудые ямар аргаар дүүргэхэ арга боломжонууд дээрэ тогтоо. Илангаяа, энэ үбэлжэлгые гарза хоролтогүйгөөр үнгэргэхэ тухай бодото хэмжээнүүдые тодорхойлоо. Мүнөө үбэлжэлгын үедэ районой ажахынуудта олон эбэртэ бодо мал, хонид, адуу морид олоор гарзалжа, мал ажалай продукци нилээд доошолоо. Илангаяа, Ленинэй нэрэмжэтэ, «Улаан-Аха», «Коммунизм» колхозуудта мал олоор гарзалһан байна. Энээндэ гансашье сагай уларил зэмэтэй бэшэ, мүн колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй зүгһөө малшадта эрилтын һула дээрэһээ, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулаагүйһөө болоолсоо. Манай малшад нэгэ адли эрхэ байдалда ажаллаһан аад, зариманиинь ажалдаа эрхим дүн түйлахадань, нүгөөдүүлынь даалгагдаһан ажалдаа хайша хэрэгээр хандаһанһаань боложо, олон мал гарзална. Үнгэрһэн үбэлжэлгын үедэ «Коммунизм» колхозһоо Д. С. Бадмаев, Б. С. Замбалов, И. С. Хумаев, С. С. Маланов, «Улаан-Аха» колхозһоо Е. С. Будаев, Д. Д. Сантибаев, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозһоо Г. Л. Дамшаев, С. С. Сайбанова болон бусад малаа олоор үхүүлээ.

Элидхэл соо тэжээл ехээр үйлэдбэрилгэдэ ехэ анхарал хандуулагдаа. Энэ талаар «50 лет Октября» колхозой правлени, партком ажалаа зүбөөр ябуулдаг жэшээтэй. Жэлһээ жэлдэ тус ажахы муу бэшэ зеленко ургуулжа абадаг юм. Тэдэнэр нэн түрүүн, сабшалангдаа анхарал табидаг болонхой. Тэрэнээ саг сооно арилгадаг, уһалдаг, үтэгжүүлгэ оруулдаг байна. Харин бэшэ ажахынууд энэ колхозһоо һайншье, ехэшье газартай байгаад, тэрээндээ анхарал багаар табина бшуу. Тиихэдэ эдэ 3 ажахын бүлүүр станцинууд, тусхай түхеэрэлгэнүүд хүсэд ашаглагданагүй, сабшалан, таряалан ёһотой ёзоор даалгагдаагүй байна.

Саашань нүхэр Унжуев адуу малаа саашадань олошоруулха хэмжээнүүд дээрэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Энэ хэрэгые зүбөөр ябуулха, нэн түрүүн, эмэ малаа ототой болгохо хэрэгые тон нарииншалан шалгаха, бүхы малаа тоо бүридхэлдэ абаха, тэдэнэй үүлтэрыень һайжаруулха, шэнэ үүлтэрэй мал худалдажа абаха, мүн нютагайнгаа хайнаг болон һарлагуудые олоор үсхэбэрилхэ тухай хөөрэлдөөн болоо.

Һүүлээрнь мүнөө жэлэй үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ зорилгонууд тухай тодорхойгоор хэлэжэ үгөө. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ энэ үбэлжэлгэһөө сэхэ дулдыдаха гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

Тус зүблөөндэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партбюрогой секретарь С. Д. Самбаев, «50 лет Октября» колхозой түрүү ухэршэн М. О. Арзухаев, ВЛКСМ-эй райкомой секретарь Г. Д. Гармаев, «Улаан-Аха» колхозой түрүү һаалишан Е-Х. Д. Будаева, «Коммунизм» колхозой партбюрогой секретарь Б. С. Габанов, райгүйсэдкомой түрүүлэгшэ С. С. Галсанов болон бусад үгэ хэлээ.

Ц. ЦЫБДЕНОВ.

Валентин Алексеевич Убович Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй кузнечнэ цехэй термическэ цехтэ 26 жэлэй туршада таһалгаряагүй ажаллажа, баян дүй дүршэлтэй болонхой. Валентин Алексеевич халаанайнгаа нормо 110—120 процентээр дүүргэдэг, олондо үльгэр жэшээ харуулдаг ажалай ветеран юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунис ажалай ударник В. А. Убович. С. БАЛДУЕВАЙ фото.

СЕМИНАР ҮНГЭРГЭГДЭБЭ

КПСС-эй Түнхэнэй райкомдо партиин XXVI съездын материалнуудые шудалха, олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха асуудалаар партийно-ажахын эдэбхитэдэй хабаадалгатай семинар үнгэргэгдэбэ. Эндэ колхоз, совхозуудай, предприяти ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, парткомууд болон партийна эхин организацинуудай секретарьнар, сельскэ, сомоной, мүн поселково Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, профсоюзай организацинуудай комитедэй түрүүлэгшэнэр суглараа. Тэрэшэлэн районой бүхы пропагандистнар тус семинарта уригдаа.

Семинар дээрэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй багшанарай институдай профессор, түүхын эрдэмэй доктор Е. Е. Тармаханов «КПСС-эй XXVI съезд — мүнөө үе сагай асари ехэ үйлэ хэрэг. КПСС-эй уласхоорондын политика», хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат М. Ж. Шагдаров «Хүгжэлтэ түгэс социализмын үедэ КПСС-эй бэелүүлхэ экономическа политика», КПСС-эй обкомой хэблэлэй секторые даагша С. Д. Ринчинов «Совет обществын социально-политическэ, оюун бодолой хүгжэлтэ болон партиин бэелүүлхэ зорилгонууд» гэһэн асуудалнуудаар лекцинүүдые уншаһан байна.

КПСС-эй XXVI съездын документнүүдые хүн зондо тайлбарилан ойлгуулха, тэрэнэй баталан абаһан шиидхэбэринүүдые бодотоор дүүргэхэ талаар районой партийно-ажахын, үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулдаг эдэбхитэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд тухай КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь В. Д. Тахенов хөөрэбэ.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

МОЛДАВИИН ССР. Кишинев шадарай Шэнэ Чекануудта арбадахи табан жэлэй туршада ашаглагдаһан «Молдавгидромаш» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй предприятинууд арадай ажахыда шухала хэрэгтэй элдэб түхэлэй насосуудые бүтээн гаргадаг юм. Тэдэнь дэлхэйн 64 ороной захилаар эльгээгдэжэ байдаг. Нэгэдэлэй коллектив КПСС-эй XXVI съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар бэелүүлээ һэн. Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй предприятинуудай захилаар бүтээгдэхэ продукциин байгша оной нэгэдэхи кварталай түсэбые коллектив мүнөө сүм дүүргээд байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: бэлэн насосууд захилшадтаа эльгээгдэхээ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Социалис Ажалай Герой

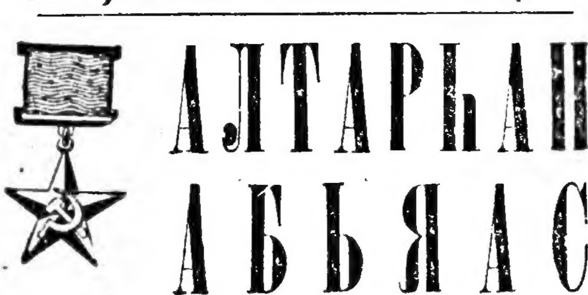

АЛТАРҺАН АБЬЯАС

1981 оной март һарада СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указаар Баргажанай районой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Дашанима Буодиевич Сундуевта Социалис Ажалай Геройн үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхын урда жэлдэ түрэһэн Дашанима хүбүүнэй эдир наһан хүндэ хүшэр сагта үнгэрөө. Хонишодоор хүдэлжэ байһан Сэсэг эхэеэ, Хандама нагаса эгэшэеэ дахажа, хоолойхоноо тэжээжэ, борьбо дээрээ бордойжо, зургаан класс дүүргэһээр лэ энэ хүбүүхэн эрын бэе бэелжэ, эжынгээ зүргэдэ орожо, хонишон болоһон намтартай.

Ухаа ороһон сагһаа хойшо бүмбэгэр сагаан хонидой, хөөрхэн тэршээ хурьгадай хойноһоо бургааһан «мори» унажа бүмбэргэһэн, хожомоо хулагшаниие эмээллэжэ хатаргаһан Дашанимын хуби заяан сэлмэг арюун огторгой доро, хүн нүхэдэй дэмжэлгэ дээрэ саашадаа хүгжөө бэлэй. Ухаансар, ажалша бэрхэ хүбүүн он жэлэй ошохо бүри оншо нэмэжэ, жэл бүри жэншэ нэмэжэ ябаа.

Уданшьегүй арбан юһэтэй комсомол залуу хонишондо колхозой правлени түлгэнүүдэй отара даалгажа үгэбэ. Иимэ ехэ этигэл найдабарида хүртэһэндөө Дашанима баярлахын ехээр баярлажа, улам оролдосотойгоор хүдэлжэ ороо. «Эрхые һуранхаар—бэрхые һура» гэһэн гуримаар хүдэржэһэн хүбүүн колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, аха нүхэдэй этигэл найдабариие хүсэдөөр харюулаа. Жэл бүри түлгэнүүдээ һайнаар ондо оруулжа, магтаал, хайрада хүртэжэ захалаа. Тэрэ гансашье урдахи ажалаа хараад ябаагүй, мүн олоной хэрэгтэ, уран һайханай хүдэлмэридэ хабаадажа, хонгёо дуугаараа, хүгжэм аялгаараа хүн нүхэдтөө хүндэлүүлдэг болоһон юм.

1964 он Дашанимын наһанда мартагдашагүй. Энэ жэлдэ колхозой хонидой нооһо хайшалалгаар дэлгэрһэн һорилдоондо жагсаһан хонишон хүбүүн түрүүшүүлые дабажа, «Эрхим хайшашан» гэһэн нэрэ зэргэдэ, дээдэ гарай бэлэг шанда хүртөө. Эгээл энээхэн үедэ дунда һургуули дүүргээд, хоёр жэлдэ хонишоноор ажаллажа байһан хорёодхон наһатай Зина басагантай тэрэ хуби заяагаа холбожо, гэр бүлэ болоһон юм. Тэрэ гэһээр хоёр бэрхэ хонишодой ажалайнь абьяас, гарайнь ганзага нэгэдэжэ, нютаг нугадаа суурхажа, «холын хүнэй хорхойтомоор, ойрын хүнэй омогорхомоор» айл болон амжаһан. Басаган, хүбүүд түрэжэ, баабайн нэрэ нэрлүүлээ.

Арбаад жэлэй туршада Сундуевтанай бүлэдэ баярта үдэрнүүд олон тудаа. Агууехэ багша В. И. Ленинэй түрэһөөр зуун жэлэй ойтой дашарамдуулан, ахалагша хонишоной ангэртэ ойн баярай медаль яларба. Гурбан жэл үнгэрхэлөөр лэ тэрэ Советскэ Союзай Коммунис партиин зэргэдэ абтаа. Хойто жэлынь Октябриин Революциин орденоор тэрэ шагнагдаһан юм. Жэл үнгэрөөд байхада, нүхэр Сундуевта «Буряадай АССР-эй габьяата малшан» гэһэн үндэр нэрэ зэргэ олгогдоо.

Иимэ мэргэжэл шадабаритай, суутай солотой болоһон хонишодто уданшьегүй эхэ хонидой отара даажа абахыень колхозой хүтэлбэрилэгшэд дурадхаһан байна. «Хүн хэлэбэ гү, хүхы донгодобо гү» гэһэндэл, Сундуевтанай бүлэ гэдэргэ дуугарангүй зүбшөөһэн юм. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй эхиндэ эрьөнүүдэйнгээ нооһо хайшалжа тушаагаад, зуһагуудые харууһалхаяа даажа абаа бэлэй. Одоошье хабаяа туршаха гэһэн хонишоной нюуса һанаан хүсэлдэжэ, унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүй гэхээр хүдэлжэ ороо. Хонидые һайнаар ондо оруулхын, түл олоор абахын тула һүрэгөө зундаа, намартаа һайса таргалуулха, хүхэ ногооной үедэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ абаха хэрэгтэй гэжэ эдэнэр һайса мэдэдэг хадаа энэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулаа. Зинаида Цыремпиловна техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэлдэ һуража, һүрэгөө өөһэдөө үрэжүүлжэ гараа. Хонид түрүүшынхеэ хурьгалха, хонишод түрүүшынхеэ түл абаха болобо. Бэрхэтэй шэнги һанагдабашье, олон жэлдэ хонишоноор ажаллаһан дүршэл шадабаринь тэдэнэртэ туһалаа. Отарынгаа зуун хонин бүриһөө 108 хурьга абажа, бүрин бүтэнөөр түлжүүлээ, хонин бүриһөө 6,6 килограмм нооһо хайшалаа. Иигэжэ түрүүшын дабаан дабагдаһан юм.

Хойто жэлэйнгээ түл абалгада бүришье һайнаар бэлдэжэ ороо. Великтон хүбүүниинь, Валентина басаганиинь эсэгэ, эхэдээ ехэ туһалдаг болобо. Хүбүүниинь эсэгэтээ эмниг моридые һургажа, отарадаа абаба. Колхозынь тэдэнэртэ бишыхан «Т-25» трактор үгөө. Залуудаа жолоошоной һургуули дүүргэжэ, автомобиль хүдэлгэхэ эрхэтэй байһан хадаа эсэгэнь трактортаа өөрөө һуужа, хүбүүниинь морин косилкаар, басаганиинь морин тармуураар ажаллажа, гаднаһаа олон хүниие абангүйгөөр, отарадаа хүсэд хүрэхэ үбһэ, зелёнко хуряажа абадаг болобо. Үнгэрһэн жэлдэ эдэнэр 1150 центнер үбһэ, 270 гаран центнер зелёнко бэлэдхэжэ абаһан жэшээтэй.

—Өөһэдын бэлэдхэжэ абаһан үбһэн хэзээдэшье арьбан байдаг даа, — гэжэ Дашанима Буодиевич намдууханаар хөөрэжэ һууһаа һэн. — Манай отарада табин гектар сабшалан, мүн эды шэнээн таряалан даалгагданхай. Энэ газар дээрэһээ баян ургаса абаха гэжэ оролдонобди. Илангаяа ургасыень һайханаар, ноб ногоохоноор, хура бороодо оруулангүй абанабди.

Иигэжэ оролдожо хүдэлһэнэй ашаар ажалша бүлэ отарынгаа зуун хонин бүриһөө 121,2 хурьга томо болгоо. Энээгээрээ урмашажа, түл абаха дүршэл шадабаритай болоһон хонишод удаадахи хоёр жэлдээ гайхамшагта амжалтануудые түйлаба. Хоёр жэл удаагаар зуун хонин бүриһөө 140 гаран хурьга түлжүүлжэ, район ба республика доторoo эрхимлэжэ гараа. Тиихэдээ жэл бүри отарынгаа хонидһоо 7,5—7,6 килограмм (зачётно шэгнүүрээр) нооһо тушаажа байгаа.

—Энэ жэлдэ түрэл партиингаа XXVI съездын хүндэлэлдэ отарынгаа зуун хонин бүриһөө 145 хурьга томо болгохо, хонин бүриһөө 6,5 килограмм нооһо хайшалха социалис уялга абаабди,—гэжэ КПСС-эй областной XXXI конференциин трибуна дээрэһээ делегат Дашанима Сундуевай мэдүүлхэдэ альга ташалган нэрьешоо һэн.

Суута хонишоной бүлэ абаһан энэ уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна. Ахалагша хонишон Дашанима Буодиевич Сундуевта Социалис Ажалай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоо гэһэн СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай ерэһэн үдэр энэ отарада 656 хурьган абтаад байгаа. Энэнь отарын зуун хонин бүридэ 112 хурьган хүртэнэ. Түрэхэ хонид үшөө олон.

Иимэ амжалтанууд бэлэхэнээр түйлагданагүй. Эдэбхитэй бэрхэ хонишод ажалдаа түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ, бүхы юумэеэ хаһа сооньхэхэ гэжэ ходо оролдожо ябадаг. Эгээн һайн талань юуб гэхэдэ, эдэнэр жэлэй дүрбэн сагта, илангаяа зундаа, намартаа һүрэгөө үзүүр һайн ногоондо бэлшээжэ шададаг байна. «Одоо эндэл залхууржа болохогүй» гэжэ Дашанима Зинаида хоёр һайса мэдэдэг. Тиимэһээ хүхэ ногооной үедэ үүрэй сайхаһаа эхилээд, үдэшын харанхы болотор һүрэгөө бэлшээдэг нарин гуримтай. Тарган һайн хонидынь намартаа үрэжүүлэгдээд, таряалан дээгүүр, хэнзэ ногоондо адуулагдажа, үбэлжэлгэдэ эрхим тамиртайгаар орожо, олоороо эхирлэдэг байха юм.

—Хониднай һүтэйгөөр түрэдэг, хурьгадаа садхаадаггүй хонид байдаггүй, — гэжэ Зинаида Цыремпиловна мэдүүлбэ.

Зүгөөр эдэнэр хурьгадаа минеральна бодосуудаар (брикедээр), һайхан үбһөөр хангадаг, гидропонно аргаар таряа ургуулжа эдюулдэг, саахартай хара сай шаажан гүйлгэһэн тааз сооһоо уулгадаг юм. Мүн хурьгадта ногооной гурил, холимог тэжээл үгтэдэг байна. Нялха нарай хурьгад нэгэ-хоёр үдэр эхэтээ сүг байлгагдаад, саашадаа амяарлагдажа, үдэртөө гурба удаа хүхүүлэгдэдэг. Түл һара соо абтажа дүүрэдэг юм. Иимэ аргаар түлжүүлэгдэһэн хурьгад тобир һайнаар, гарзагүйгөөр боргожоно, эхэһээ һалгаагдахадаа, 23 килограмһаа дээшэ татадаг.

Хонишодой ажалда һанаа зоборитой, аюултай ушар олон дайралдадаг. Илангаяа һүүлэй жэлнүүдтэ ган гасуур боложо, зунай бэлшээри муудажа, хонишодые ехээр зобоогоо. Эдэнэршье бэлшээри дахажа, зундаа Онёо голой Мухар-Хүл гэдэг олтирог дээрэ саг зуура вагончик соо байжа, һүрэгөө, хурьгадаа адуулха баатай болоо. Тэзд эндэ байхадаа нэгэтэ тон аюултай байдалда ороо. Уһа ехэтэй бороогой һүүлээр голынь үерлөөд, олтирогынь уһанда абтажа захалаа. Ахалагша хонишон колхозой правленидэ дуулгажа, дүрбэн сүүдхын туршада үдэр һүнигүй хүдэлжэ, бүхы хонидоо, хурьгадаа мотоортой зүргаан онгосоор зөөжэ үрдиһэн байгаа. Иигэжэ хамтын хүсөөр ниитын баялиг абарагдаа бэлэй.

Коммунист Дашанима Буодиевич «Эрхим хайшашан» байһан туладаа хонидойнгоо нооһые өөрөө бэеэрээ хайшалдаг болонхой. Эндэ 6 электро-хайша тодхохо түхеэрэлгэтэй.

—Бүхы хонидоо хоёр үдэртэ хиргажа дүүргэдэгбди, — гэжэ ахалагша хонишон хэлэбэ. — Нооһонойнь жэгдэ һайнаар хөөрөөд байхада хайшаладагбди. Энэ үедэшье һүрэгөө хооһоор хаадаггүйбди. Эдеэлһэн хонидые хиргахада бүришье зохид, арһаниинь урашалаатажа, хайшада отологдохогүй һайн байдаг.

Зүб даа. Ээзд, шадабаритай, найдалтай хүнүүд хайшашанаар хүдэлхэдөө хонидой бэедэ заахашье нооһо үлээдэггүй, һайн шанартайгаар абадаг, бэеынь гэмтээдэггүй байха юм. Энэнь нооһоной гарасада, хонидой таргалсада баһал нүлөөлнэ бшуу даа.

Түрүү хонишон үшөө шэнэ юумэ хэжэ захалаа. дондо өөһэдынгөө абаһан эмэ хурьгадые отарадаа гөөд, тэрээн дээрээ хоёр гараниие нэмэжэ абаад, боо отаретай боложо Энэ шэнэ һүрэгыень нима Шараевич Ринчинов, рэнэй һамган, КПСС-эй шүүн Дунсума Базаровна рууһалжа байна. Саашадаа дээ комплекс түхеэрэлгэ нэ барилга хэнэ. Онёогой промхозой коллектив шефо туһаламжа үзүүлэн, хони шэнэ байра барижа дүүргэ байна.

—Мүнөө жэлдэ хони табадахяа хурьгалба. Үшөө гэ жэлдэ хурьгалуулха тайбди, — гэжэ Сундуев мэдүүлнэ.

Жэлэй дүрбэн сагта тарган ябуулагдадаг иимэ шадалтай байна даа. Энэшье баһа түрүү гээшэ бэзэ.

Абьяастай бэрхээр хүдэл хонишодой ажал үндэр сэгнэгдэнэ. СССР-эй ВДНХ- гурбан мүнгэн, нэгэ алтан даль, Хүндэтэ диплом «Мос вич» автомобиль бэлэгтэй эдэнэртэ барюулагдаһа Наймадахи табан жэлэй гөөр «Габьяата ажалай түлөө» медаль, удаадахи жэлнүүдтэ социалис мүрысөөндэ най тэмдэгүүд, «Залуушуулые һурган хүмүүжүүлэгшын» дэг дээрэ суута хонишоной гэртэ мүнөө Ленинэй орд «Хадуур ба балта» гэһэн ал медаль нэмэбэ. Иигэжэ лайнь абьяас алтарба

Эдэ хоёр ажалдаа шоод ябадаг хүнүүд харин олониитын хэрэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, тээ ариг сэбэрые сахи газаагаа үрэ жэмэс, овощ гуулдаг юм. Зинаида Цыре пиловна Буряадай АССР- Верховно Соведэй депутат, Д шанима Буодиевич — Баян- лой сомоной Соведэй депутат, колхозой правлени гэшүүн, хүдөө ажахын хүд мэрилэгшэдэй профсоюзай комой президиумэй гэшүү Хоюулаа уран һайханай ралгада хабаададаг. Даш ма Буодиевич 1976 ондо шадай республиканска даанай дипломант гэһэн зэргэдэ хүртэжэ, Хүндэлэл грамотаар шагнагдаһан ха юм. Ажаллажа тэрэ дунда һургуули дүүр

Гэртээ баян дэлгэр бай тай. Хүбүүн басаган хоёр дунда һургуули дүүргэ байна. Бага Виталий хүбүүн дүрбэтэй. Отарынь газаа гараж бии. Тэндэнь «Вол «Москвич» автомашина сойгоотой.

Иимэл даа манай үеын ша малша түрүү хүнүүдэй би заяан, зол жаргал.

—Манай хэһэн ажалые үндэрөөр сэгнэжэ байһан Коммунис партидаа, Со правительстводаа гүн сэд лэй баяр баясхалан хүргэ бди. Саашадаа бүри һайн ажаллахабди,— гэжэ хоёр хэ хонишод хүхижэ байна.

Б. ГЫЛЫКО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Б. С дуев.

Авторай фото.

„Агитаторай блокнодой" 5-дахи номер

Эдэ үдэрнүүдтэ партийна эдэбхитэд КПСС-эй XXVI съездын материалнууд, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Буряад ороной ажалшадай бэелүүлхэ түсэб, социалис уялганууд тухай лекци, хөөрэлдөө элидхэлнүүдые ажалша коллективүүдтэ үнгэргэнэ. Эдэ бүхыдэ хэрэглэхэ тусхай материалнууд «Агитаторай блокнодой» эхиндэ толилогдонхой.

«Арадай ажабайдал — дээдын зорилго» гэһэн гаршаг доро совет хүнүүдэй саг үргэлжэ дээшэлжэ байгаа социально-соёлой эрилтэнүүдые хангадаг манай асари ехэ илалта түйлалтануудай нэгэн — ниитын хэрэглэлэмжын фонднууд тухай дурадхагдана.

Барилгашадай партийна организацинуудай ажал хэрэг, дүй дүршэл тайлбарилһан «Нүхэрэйнгөө ээмые түшэглэн» гэһэн гаршагтай корреспонденци дотор БАМ дээрэ социалис мүрысөө, ниитэ-политическэ, оюун бодолой хүмүүжүүлгэдэ тэрэнэй гүйсэдхэдэг үүргэ тухай бэшэгдэнэ.

«Совет шэнжэ шанар» гэһэн бүлэг дотор «Үзэл бодол-атенс удхатай» гэһэн гаршагтай методическа зүбшэлнүүд агитатор, политинформатор-атенстнүүдтэ зорюулагдана.

«Хэблэлэй Новость» агентствын бэлдэһэн «СССР: 100 асуудал ба харюу» гэжэ ном соо СССР-эй дотоодын ба гадаадын политикада хабатай 100 элдэб янзын асуудалда 100 харюу оруулагдаһан. Тэдэнэй заримыень лилходоо, үзэл сурталай хүдэлмэриин эдэбхитэдтэ ном туһатай байха «Агитаторай блокнот» дэглэнэ.

Уласхоорондын байдал зорюулагдаһан материал бэл. «Хитад: бэрхэшээл нэмэнэ» гэһэн тэмдэглэл толилогдоо.

В. ИВАНОВА.

Совет орон дотор

КОМБИНАДАЙ МЯХАНАЙ ЦЕХ

Барилгын материалнууд болон хабсаргамал хэрэгсэлнүүдэй Янгиерскэ комбинадай дэргэдэ алмагдаһан материалнуудаар малай комплекс бодхоогдоһон байна. Предприятиин хүдэлмэришэд болон алба хаагшад тэрэнэй барилгада хабаадалсаа юм.

Тэжээлэй ургамалнуудые тарихын тула 600 шахуу гектар шэнэ газар хамһабариин ажахыда үгтэнхэй. 1500 гахай, 200 үнеэ, 10 мянган тахяа эндэ асарагданхай, мүн холимог тэжээлшье хүсэд хүрэхөөр асараатай.

Хүдөөгэй барилгын индустриин предприятинуудай дэргэдэ хамһабариин 150 гаран ажахы байгуулагдаад байна.

ТҮРЭЛХИД ПАРТЫН САНАА

Үхибүүдэйнгээ хабарай амаралтые һонирхолтой һайнаар үнгэргэхын тула түсэбүүдые зохёожо, түрэлхидэй университедэй шагнагшад шалгалта бариһан байна. Иимэ университет Брестскэ областиин Ляховичевска дунда һургуулиин дэргэдэ эмхидхэгдэһэн юм.

Һонирхолтой экскурсинууд, спортивно мүрысөөнүүд, эрхим конструкторай болон урлан гоёор уншагшын конкурсууд һурагшадай дуран һураха хүсэлые үдэхэ гэжэ түрэлхид мэдэнэ. Үхибүүнэйнгээ нэгэдэхи класста ороһонһоо хойшо түрэлхид университедтэ һуража эхилдэг, тиин энэ һуралсалынь арбан жэлэй туршада үргэлжэлдэг байха юм. Энэ юрэ бусын һургуулида багшанар, врачнар, һурагшадай үйлэдбэриин дүршэл гарадаг предприятинуудай мэргэжэлтэд лекци уншадаг мэдэгдэнэ. Һурагшадай успеваемость эли бодо дээшэлээ, гэр бүлэдөө үхибүүдые хүмүүжүүлхэдэ хүнгэн болоо.

Мүнөө республика дотор түрэлхидэй иимэ 800 гаран университет хүдэлнэ.

ДАЛАНГАА СЭБЭР БАЙЛГАХА

Автомат оньһон хиигшадаа тухай һайнаар борнууд мүн. Хара далайн үйые арюун тунгалаг [illegible] гаха уялгатай юм. Тбилисидэхи эрдэм шэнжэлгын болон үйлэдбэриин «Аналитприбор» гэһэн нэгэдэлдэ тиимэ приборнуудые олоор бүтээжэ эхилэнхэй.

Нэгэдэлэй мэргэжэлтэдэй зохёоһон приборнууд судна далай руу юулэдэг усэ нефтиин зүйлнүүдые хаража, норми хазагайрулгадаһан ушарта оньһон түхеэрэлгэ дохёо үгэжэ байха юм.

— Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ ороной худалдаа флотой маанай флодой холын замда тамардаг бүхы суднанууд хиналтын иимэ приборнуудаар хангахаар түсэблэгдэнэ,— гэжэ «Аналитприбор» нэгэдэлэй генеральна директор Э. Толгой хэлэнэ.

АМЖАЛТАЯА УЛАМ АРЬБАДХАХА

Советүүдэй хүдэлмэри

...депутадуудай ...дын городской Сове... болохо, «Арадай ...» ...городской Со... ...гүйсэдкомой 1980 оной ... тоосоон» ...уудалаар городской ...гүйсэдкомой түрүү... В. П. Убеев элидхэл ...дэйн жэл городской ...бхы ажал ябуулгаяа ...я городой социально-... асуудалнуудые ... зорюулhан ба... ...е соо Улаан-Үдын ...н хуудал байдал ... Городой хү... ...түхэриг сүм хэрэг-... түсэбhөө гадуур 33 ... түхэриг продукци ... Промышленна ... 1 миллиард 200 ... түхэриг хүрөө. 500 ... ...эйлнүүд ашаглалгада ... Эгээл эрхим шанар... продукци үйлэдбэрилгэ ...дахин ехэ болоо. ...ной ажалшад арбадахи ...жэлэй түсэбые, түрэл ...гаа XXVI съездын хүндэлэлдэ абаhан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэhэн тухайгаа рапорт Москва эльгээгээ юм.

—Энэ үедэ hайн үрэ дүнгүүлые туйлаhанайнгаа түлөө Улаан-Үдэ городой РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа, — гэжэ В. П. Убеев тэмдэглэбэ.

Горсоведэй гүйсэдкомой 16 заседани дээрэ 43 шухала асуудалнууд харагдаhан байна. Горсоведэй саг үргэлжын 16 комиссида 334 депутадууд нэгэдүүлэгдэнхэй. Тэдэнэр али болохо асуудалнуудые шиидхэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Жэшээнь, городской ба районно Соведүүдэй байгаалиие хамгаалгаар саг үргэлжын комиссинууд 56 депутадууд энэ талаар ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тодорхойлходо, эдэ комиссинууд 85 асуудал зүбшэн хэлсэhэн байна. Городой барилганууд дээрэ депутадай постнууд ба бүлэгүүд хүдэлнэ. 41 бүлэг 1000 депутадтаа бүридэнэ.

Депутадай хүндэтэй уялгые харюусалга ехэтэйгээр дүүргэжэ ябаhан, эдэбхитэй нүхэд олон. Тэдэнэй тоодо локомотив-вагон заhабарилгын заводой суута бригадир Е. Е. Касьянова, Ленинэй, Ажалай Улаан Тугай ордентуудтай механическа цехэй hургагша Г. Д. Степанов, РСФСР-эй габьята барилгашан М. П. Зайцева, 3-дахи ПАП-ай жолоошон С. С. Корнаков, почтамтын оператор В. С. Зелинская, хилэмэнэй комбинадай кондитер С. Я. Горева, мяханай комбинадай хүдэлмэришэн М. А. Молоткин болон бусад оролсоно. Депутадууд, саг үргэлжын комиссинууд болон депутадуудай бүлэгүүд олон үргэлжэ тоосожо байдаг гүримтай. Илангаяа hонирхолтой уулзалганууд мяха-консервын комбинадта, Кировэй нэрэмжэтэ заводто, багшанарай училищида, мелькомбинадта үнгэргэгдэнэ. Тиигэжэ hунгагшадай захяа ба гүйлтануудай саг соогоо дүүргэгдэнэ. Тэрэнэй ашаар 3-дахи автобус «Восточный» посёлок хүрэтэр ябадаг болоо, 1-дэхи маршрудай автобусуудай тоо олошороо, 46-дахи кварталда эдеэ хоолой ба эд бараанай магазин ашаглалгада тушаагдаа, түргэн туhаламжын хүдэлмэриhэ шэдэ гэр байра үгтөө.

Элидхэл тушаа түрүүлэн арадай депутадуудай Октябрьска районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. Г. Колесников** үгэ хэлэбэ.

—Промышленна үйлэдбэрин 9-дэхи табан жэлтэй жэшээдэ, 17 процентээр дээшэлхэ. Ехэнхинь үйлэдбэрин бүтээсые дээшэлүүлэлгэнэй ашаар туйлагдаа. Олзо орошомнай 130 миллиондо хүрөө. Шанарай тэмдэгтэй продукци гурба дахин ехэ болоо. Районноймнай промышленность арбадахи табан жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэбэ. Барилга ехээр хэгдэбэ. Энээндэ зорюулhан 180 миллион түхэриг сүм ашаглагдаа. Гэхэтэй хамта түсэбөө hайнаар дүүргэhэн коллективүүд олон. «Бурмясопром» нэгэдэл, «Жилгражданстрой» трест, гэр барилгын комбинат болоно.

Байгша ондо 46-дахи, 47-дохи кварталнуудта hургуули, олоц хадагалха бааза болон бусад барилганууд барилгаhаа хоолдохо ёhотой. Мүнөө эдэ барилгануудай штабууд, депутадай бүлэгүүд ба постнууд байгуулагданхай. Тэдэнэр хэрхэ хиналта табижа, барилгын ябасые шалгажа байдаг гүримтай.

Мүнөө манай районой ажалшад КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэй гүнзэгыгөөр танилсажа, бүри эршэтэй хүдэлжэ байнхай.

Гэр барилгын комбинадай начальник **О. В. Плоткин** үгэ хэлэхэдээ, гэр байрын барилга тушаа тоогтобо. «Манай коллектив 1980 ондо 54,3 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые ашаглалгада тушаагаа. Энэмнай 1979 онойхиhоо хэдэн мянган үлүү болоно»,—гэжэ хэлээ.

Буряадай транспортна управлениин начальник **В. Н. Инкеев** үнгэргэшэ табан жэлдэ автобусой ябасые hайжаруулха талаар ехэ юумэн хэгдээ гэбэ. Улаан-Үдэ—Аршаан, Хурамхаан—Улаан-Үдэ, Кабанск—Выдрино, Коммунистическэ үйлсэ—44-дэхи квартал гэhэн шэнэ маршруудууд нээгдээ.

Мүнөө үедэ 204 автобус ашаглагдана. 200 автобусой байха гараж 1976 ондо барилгажа эхилэгдэhэн байна. Энэ барилгада hомологдоhон 2746 мянган түхэригhөө 1602 мянганиинь арбадахи табан жэлдэ ашаглагдаа. Мүнөө автобусой 50—60 жолоошод дутана. ПАП-1 жэлэй жэл бүхэндэ 70—80 жолоошодые hургадагшье hаань, гэр байрын дутуу дээрэhээ залуушуул ажалhаа гаража ошоно. Эдэ бүгэдые шиидхэхэ хэрэгтэй. 1981 ондо пассажирска 1-дэхи предприятии хүн зониие зөөхэ түсэбөө дүүргэхын тула бүхы хэмжээ ябуулгануудые абаха.

Мүн элидхэл тушаа Калининай нэрэмжэтэ локомотивна депогой машинист **С. Г. Тризна**, шилэй заводой директор **А. Н. Богданов** болон бусад үгэ хэлээ.

Арадай депутадуудай городской Соведэй гүйсэдкомой секретарь **В. Ф. Потехин** депутадуудай хэлэн шүүмжэлхы ажаглалтануудтай хэр зэргэ бэелүүлэгдэжэ байhан тухай тогтоол. Арадай хиналтын городской комитедэй түрүүлэгшэ **С. М. Серебряков** комитедэй бүридэлдэ болоhон хубилалтануудай тухай мэдээсээ.

Сессиин хүдэлмэридэ КПСС-эй XXVI съездын делегат, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **В. Б. Саганов** хабаадажа, дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Г. БАДМАЕВА,
манай корр.

НИИТЭ ПОЛИТ-ҮДЭР

КПСС-эй XXVI съездын материалнуудые нэбтэрүүлэн ойлгуулха хэрэгтэ зорюулагдаhан ээлжэтэ ниитэ полит-үдэр мартын 19-дэ республикадамнай үнгэрбэ.

Ниитэ полит-үдэр промышленна предприятин, барилгын, колхоз, совхозуудай коллективүүдтэ болобо. КПСС-эй обкомой, горкомуудай, райкомуудай, министерство болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, промышленна предприяти, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд лекци, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэбэ.

Ш. НАСЫРОВ,
КПСС-эй обкомой лектор.

...ЭЭЛ СУРТАЛАЙ ...ҮДЭЛМЭРИИН ...ЭДЭБХИТЭД

Эсэшэ ...усашагүй хүн

...Республикын эрхим лек...ууудэй нэгэн, Зүүн-Сибир... технологическа инсти...дай доцент, философиин ...ламэй кандидат Евгений Александрович Голубевой ...д зоной урда үгэ хэлэжэ ...эhээ хойшо 20 гаран ...ы үнгэрөө.

...Илангаяа эдир залуу үетэ... урда Е. А. Голубев үгэ ...хэ дуратай юм. Юуб гэ...э, залуушуул шэнэ, юрэ ...ын юумэнүүдые хэзээдэ... hонирхон, ехэ урматай...р шагнадаг. Тиихэдэнь ...гений Александрович hо...ролтой зүйлнүүдые олоор ...эдэг. Юрэдөө, энэ хү... эрдэм мэдэсэ аргагүй ба... Ямаршье орёо асуудал ...хада, ехэнхидээл торди... ...гөөр тэрэ удха түгэс ... үгэжэ шададаг.

«Геройнууд — манай ха...» гэhэн Евгений Голу...ой түрүүшын номой ор... ...үгэ соо уран зохёолшо ...й Калашников иигэжэ ...hэн байдаг:

«...Баатаршалга гээшэ ман...гүй хада юрэ бусын үзэг... байхаяа болинхой. Ге...нууд хадаа дээдын үр...тэй, тусгаар зон бэшэ, ...н үдэр бүри ажалдаа, ...эдэ, кинодо, театрта, ...ой соо маанадай уул... байhан юрын хүнүүд. ...хүлижэ, боро юрьеэ... хэрэгүүдтэ абтанхай яба... Харин сагай болоходо, ...хүнэй сэдьхэлэй hүр ... оюун бодолойнь арюун ...рынь яаха аргагүй элеэр ...ка ерэдэг».

Мүн Голубевой үгэ хүүр...эйшье гол темые но...ь нэрээр «Геройнууд — ...ай хажууда» гэжэ тоб...ходо болохо. Жэшээнь, ...олон жэлэй туршада ...агинай баатаршалга даб..., Николай Лимоновой ...эр байhан. Нижнеангар... түрүүшын багша Ан...а Павловна Александро... гэгшые мүн лэ Голубев ...ржэ олоод, тэрэ тухай ...ууртэ хөөрэдэг болоо. Мүн ...й-айшье барилгашадтаи ...hөө хойшо тэрэ нүхэр ...р харилсадаг.

...hургуули, техникум, за...ошоно гү, энэ hургуули ...гэhэн хүнүүд, заводой ...ранууд, эндэ урган хү...hэн баатарнууд тухай ...ний Александрович hо...ролтой зүйлнүүдые заа... хөөрэжэ үгэдэг.

...жэл бүри тэрэ имагтал ...лдэ орohон 100-гаад ... уншадаг. Жэшээнь, ... ондо 123 лекци ун... Тэрэнэй хажуугаар би...шье хөөрэлдөө, мэдээ...гүй үдэр Голубевто ...байхагүй. Институтдаа, ...ын байрада дежурства... байхадаашье, лекци ун... үрдиhэн лэ тэрэ бай...

...Голубевой бүхы ажал ...лгануудые тооложо бара...шье бэрхэ. «Поиск» гэ... клубай, Улаан-Үдын 20-..., 35-дахи, 25-дахи hур...линуудай, 2-дохи интер...hургуулиин эдир түүхэ...дэй отрядуудай хүдэлмэ... тэрэ эрхилдэг. Октябрь... райвоенкомадай ниитын ...омитедэй, түүхэ ба соё... ...дурасхаалта хүшөө ...арнуудые хамгаалгын бүл...эй хүдэлмэридэ хабаадал.... Эсэстэнь институдай ...гшын, хүдэлмэри, эрдэм ...жалгэнүүд гэхэ мэтэ тэ...ай сэхэ уялгануудые дур...

...hонин, юрэ бусын шэнжэ..., эсэшэ сусашагүй энэ хүн... ...энэйшье жэшээ абамаар ... hанагдана.

Н. ВТОРОВА,
«Знание» бүлгэмэй Советскэ районой организациин правлениин харюусалгата секретарь.

ГДР-эй, СССР-эй, ВНР-эй мэргэжэлтэд хамтадаа эрдэм-шэнжэлгын-медицинскэ шэнжэлгэнүүдтэ хэрэгтэй хурдан түргэн центрифугануудые бэлдэжэ, дэлхэйн олон оронуудта эльгээдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГДР-эй Энгельсдорфдохи заводой цехүүдэй нэгэндэ.

АДН-ТАСС-ай фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХАБАРАЙНГАА ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

БЕРЛИН. ГДР-эй олонхи округуудай газар дайдада саhан үшөө хүсэд хайлаагүй. Тиибэшье hаань, хабарай тарилгада бэлэдхэл эдэбхитэйгээр ябуулагдажа эхилэнхэй. Республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуудай ажалшад байгша ондо орооhо тараанайнгаа ургасые дээшэлүүлхэ түсэбөө үлүүлхэ, гектар бүриhөө дунда зэргээр түсэбhөө гадуур 0,4 центнер таряа хуряаха зорилго урдаа табинхай юм.

Ороной хойто хубидахи Шверин округ ороohото ургамалнуудай баян ургасаар суурхадаг. Зүгөөр үнгэрэгшэ намар эндэ хүлеэгдээгүй юумэн тохёолдоо. Ушар юуб гэхэдэ, намарай тарилгын түлэг эхилжэ байхада, айхабтар ехэ хура бороо орожо, hаад түбэг таатаа бшуу. Тэрэнhээ уламжалан түсэбөөр хараалагдаhан 171 мянган гектарай орондо 153 мянган гектарта тарилга хэгдээ юм. Энэ гээлтэеэ хүсэлдүүлхын тула хүдөө ажахын үйлэдбэриин кооперативуud хабарайнгаа тарилгын юрэнхы талмайн хэмжээе үргэдхэжэ, урда урданайхиhаа ехэ шэнисэ тариха ушартай болоно. Мүнөө үедэ энэ округто хүрьhэ сэбэрлэхэ, тараанай талмайе жэгдэлэн тэгшэлхэ хүдэлмэри эхилэнхэй. Тэрэнэй кооперативуудай гэшүүд, мелиоративна станцинуудай хүдэлмэрилэгшэд, хото городуудhаа хамhалсаха гэжэ зорюута ерэhэн hурагшад, студентнэр, хүдэлмэришэд хабаадуулагдана. Иигэжэ хабарай тарилгада саг болзор соонь түгэс бэлдэхэ зорилго сүм бэелүүлэгдэжэ байна гээшэ.

МУЗЕЙН ШЭНЭ ЭКСПОЗИЦИ

СОФИ. Ороной ниислэлэй Болгар-совет хани барисаанай национальна музей дотор саг үргэлжэ харуулагдаха шэнэ экспозици нээгдэбэ. Тэрэнэй бүридэлдэ 35 мянган элдэб материал оруулагдаба. Тэдэнэй 130 гараниинь хүн зоной анхаралда түрүүшынхеэ дурадхагдана.

Шэнэ экспозициин диилэнхи хубинь Болгар орондо эрхэ сүлөө олгоhон ород-турциин дайнда зорюулагданхай.

—Манай музейн нээгдэhээр 25 үлүүтэй жэл үнгэрөө, —гэжэ тэрэнэй директор Э. Цанов хөөрэнэ. —Мүнөө музеймнай суглуулбарида 40 гаран мянган элдэб материал тоологдоно. Жэшээлхэдэ, болгар болон совет орденуудай түгэс коллекци орон дотор имагтал манай музейдэ бии гээшэ. Тиихэдэ Болгариин болон Советскэ Союзай уран зураашадай гайхамшагта бүтээлнүүд, эртэ урда сагай, хожомойшье үеын янза бүриин буу зэбсэгүүд, болгар болон совет зэд мүнгэнүүд, тэмдэгүүд олон гээд тэмдэглэлтэй. Манай хоёр ороной хоорондохи hалбаран хүгжэжэ байгаа бүхы талын харилсаа холбоон экспозицияа саг үргэлжэ шэнэлжэ байха тухай эрилтэ табина гээ hаа, алдуу болохогүй. Манай музейн хүсөөр Советскэ Союзда ба Болгарида харуулагдаhан 50 гаран элдэб выставкэ эмхидхэгдэhэн байха юм.

ТҮСЭБӨӨ АМЖАЛТАТАЙГААР БЭЕЛҮҮЛЭЭ

ПРАГА. Кладно хотодохи «Польди» гэжэ булад хайлуулдаг комбинадай олон мянган хүнhөө бүридэhэн коллектив үнгэрhэн табан жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ юм. Шанаржуулагдаhан булад, прокат гаргаха талаар мэргэжүүлэгдэhэн энэ предприятиин үйлэдбэриин хэмжээн 1976—1980 онуудай туршада 16 процентээр ургаа. Эдэл жэлнүүдтэ комбинадые шэнэлэн hэльбэхэ хүдэлмэри гол түлэб дүүргэгдэhэн байна. Хуушан цехүүдынь хаагдажа, мүнөө үеын эрилтэ хангама онцhон түхеэрэлгэнүүдээр зэбсэгжэhэн шэнэ объектнүүд эндэ ашаглагдаа.

«Држинь» гэжэ шэнэ завод табан жэлэй хугасаа соо 2 миллионhоо үлүү тонно эрхим шанартай булад оронойнгоо жасада оруулhан байна. Эндэ Советскэ Союзда бүтээгдэhэн автомат түхеэрэлгэтэй электро-пеэшэнгүүд тодхогдонхой юм. Үнгэрhэн жэл соо энэл завод 23 мянган тонно эрхим шанартай прокат үйлэдбэрилэн гаргаа. Байгша ондо тэрэнэйнь хэмжээн 120 мянган тоннодо хүргэгдэхэ хараатай. Харин табан жэлэй hүүл тээшэ завод жэл бүри 450 мянган тонно прокат үйлэдбэрилдэг болоод байха юм.

ХҮГЖЭЛТЫН ҮРГЭН ХАРААТАЙ ПРОГРАММА

БУДАПЕШТ. Ороной хүгжэлтын VI табан жэлэй үедэ Венгриин түмэр замай техническэ хэмжээн саашадаа дээшэлхэ, ажал хүдэлмэри эмхидхэлгын шэнэ, түрүү онол аргануud үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэхэ юм. 1981—1985 онуудта ВНР-эй түмэр замые хүгжөөхэ ба шэнэлэн hэльбэхэ зорилгоор hаяхан баталагдан абтаhан үргэн хараатай программа энээниие гэршэлнэ.

Венгриин түмэр замууд орон доторoo, мүн уласхоорондын зам харилсаануудта горитой ехэ үүргэ дүүргэдэг гээшэ. Республика дотор ашаалагдан зөөгдэдэг бүхы эд бараанай хахад, хахадhаань ехэнхинь, мүн орон соогуур hэтэ зөөгдэдэг (транзитна) ашаанай 80 процентнь түмэр замшадай хубида хүртэнэ.

Түмэр замай транспортын саашанхи хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй нэгэн хадаа тэрэниие электрижүүлгэ болоно. Шэнэ программын ёhоор, 1985 ондо бүхы түмэр замай 58 процентнь электрижүүлэгдэхэ байха юм. Харин 1995 он хүрэтэр энэ үрэ дүнгынь 75 процентдэ хүргэгдэхөөр хараалагданхай.

АРАД ЗОНОЙ АША ТУhАДА

Ямар нэгэн экономическа бэрхэшээлнүүдтэй ушардаггүй орон гэжэ байдаггүй, иимэ ушар СССР-тэшье тохеолдодог. Гэбэшье манай орон баруунай олохон гүрэнүүдhээ юугээрээ илгаатайб гэхэдэ, шиидхэгдээгүй асуудалнууд болон финансын талаар хизаарлалтануудай хэды байгаашье hаань, ондоо хэрэгтэ мүнгэ үлүү гаргахын тула социально-соёлой хэрэглэмжэдэ hомологдохо мүнгые хэзээдэшье хаhадаггүй юм. Тиихэhээ байтагай иимэ hомололгые табан жэлhээ табан жэл хүрэтэр ехэ болгожол байдаг. Ороноо хамгаалгада hомологдодог мүнгые ехэ болгонгүй, үшөө тэрэниие хорооhо мүртөө, арадай материальна ба соёлой хэм хэмжээе дээшэлүүлхэ зорилготой экономическа стратеги бэелүүлгэдэ нэмэлтэ мүнгэ зөөри бэдэржэ олодог.

hүүлэй арбан жэлдэ ходо иимэ хараа шэглэлтэй байгаабди. Харин шэнэ табан жэлдэ ямар байхаб?

Түсэбүүдэй шэнэ, хараа шэглэлhэн хуушаараа: арад зоной байдалые hайжаруулга.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй гол зорилго юуб гэбэл, совет хүнүүдэй hуудал байдалые саашадань hайжаруулгые хангалга болоно гэжэ «1985 онуудта, мүн 1990 он хүрэтэрхи үедэ СССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын гол шэглэлнүүдтэ» онсолон тэмдэглэгдэнэ. Генеральна хараа бодолнай хуушаараа үлэнхэйл. Баталан абтаhан ниитэ гүрэнэй түсэб ба шэнэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй бюджет энэ хараа бодолой бодотоор бэелүүлэгдэжэ эхилhые батадхана.

Абаhаар нюдэндэ юун торолдоноб гэбэл, 1980 онойхидо орходоо, 0,3 процентээр бага мүнгэ зөөри ороноо хамгаалгада гаргашалагдаха. Тиигэбэшье социально-соёлой хэмжээ ябуулгануудта (арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга ба физкультура, гүрэнэй, социальна тэдхэмжэ, 1980 онойхиhоо 4,7 процентээр ехэ мүнгэн hомологдохо байна.

Дэлхэй дээрэ буу зэбсэг hүрөөтэй ехээр бүгээжэ байгаа сагта совет арад ороноо хамгаалха хүсэ шадалаа бэхижүүлхэ, хэдэн миллиард түхэриг энэ хэрэгтэ зорюулха баатай болоно. Дайн гээшэ юун бэ гэжэ совет арад hайн мэдэхэ. 1941—1945 онуудта хүн зоноймнай 10 процентнь (20 миллион гаран хүн) ами наhаяа алдаhан национальна зөөри баялигай 30 шахуу процентнь хосорон hалаhан байгаа. Энэ хэтэрхэй муухай хохидолой хойшолонгууд мүнөө болотор мэдэгдэhээр.

Соведүүдэй ороной мүндэлhөөр 63 жэлэй 20 шахууниинь дайн байлдаанда, ороноо hэргээн бодхоолгодо хабаатайшье hаань, арадай ажахые хүгжөөхэ асуудалые найдамтайгаар шиидхэдэг, шадалайнгаа зэргээр хүн зоной аша туhада зорюулагдадаг байгаа бшуу. 1940 ондо социально-соёлой хэрэглэмжэдэ гүрэнэй бюджедэй 23,5 процент hомологдоhон байгаа hаань, 1981 ондо 34,2 процентнь энэ хэрэгтэ hомологдохо гэхэ гү, али 102 миллиард шахуу түхэриг гаргашалагдаха юм. Энэнь имагтал гүрэнэй бюджедээр хараалагдана. Харин предприятинуудай, колхозуудай, эд хэрэглэгшэдэй кооперациин, ниитын эмхинүүдэй өөhэдынгөө фондhоо hомолhон мүнгэнтэй хамта тоолоходо, 127 миллиард болохо байна. Харин 1970 ондо 58 миллиард байгаа.

Совет хүнүүдэй «ажабайдалай шанар» hайжаржа үргэлжэлhөөр.

Баруунай экспертнүүд «ажабайдалай шанарые» тодорхойлhон социальна жэшээ баримтануудай списогто хүнүүдэй элүүр энхые, эрдэм hуралсал, болбосоролые, ажалаар хангагдасые оруулдаг байха юм.

Элүүр энхын асуудалhаа эхилээбди. «Манай жаргалта байдалай арбанай юhэн хубинь элүүр энхэ байлгаhаа дулдыдадаг» гэжэ хэлсэдэг гээшэ. Манай орондо хүн бүхэндэ түлбэригүй медицинскэ туhаламжа үзүүлхэ гээшэ бүри найдамтай оолоо. 10 мянган хүн бүхэндэ 38 врач (США-да, Англида, Японда 25-hаа үсөөн) хүртэдэг. Харин 1970 ондо 27 байгаа hэн. Арбан жэлэй саада тээ 10 мянган хүндэ 109 больницын оро дэбдихэр хүртэдэг байhан hаа, мүнөө 125 оро дэбдихэр тоологдоно. Үбшэниие hэргылгэдэ, ажал хэрэгые хамгаалгада онсо анхарал хандуулагдадаг. Энэ үедэ үйлэдбэри дээрэ усалталгануудай болохо ушарнууд, тухайлхада, гурбанай нэгэ хубяар үсөөрөө.

Гол шэглэлнүүдээр элүүрые хамгаалгые али оүхы талаhаань hайжаруулхаар хараалагдана. Жэшээлбэл, табан жэлдэ СССР-тэ больницын оронуудай тоо 8—10 процентээр олон болохо, медицинскэ промышленностиин продукци 30 процент ехээр бүтээн гаргагдаха. hэргылэмжын хүдэлмэри, ажал дээрэ аюулгүйе сахилга, амаралта, аяншалга эмхидхэлгые hайжаруулха гэхэ мэтэ.

Эдэ түсэбүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула материальна баазань үргэдхэгдэхэ ааб даа. 1981 оной бюджедээр элүүрые хамгаалгада ба физкультурада 15 миллиард шахуу түхэриг hомологдохо. Тиихэдэ 1980 ондо 14 миллиард байгаа. 1980 ондо гүрэнэй социальна тэдхэмжэдэ 43 миллиард түхэриг гаргашалагдаhан паа, мүнөө жэл 46 миллиард шахуу түхэриг hомологдоно. (Харин энэмнай хүн зоной элүүрые хамгаалгагай сэхэ холбоотой бшуу).

Гол шэглэлнүүд догор hуралсал шухала нүүри эзэлнэ. Орон дотор 100 миллион шахуу хүн hуралсалай шэнэ жэлые эхилээ. Хүн зоной 37 процент шахуунь hургуулинуудта, техникумүүдтэ, дээдэ hургуулинуудта hурадаг, шэнэ мэргэжэлнүүдые шудалдаг, дүршэл шадабарна дээшэлүүлдэг. 1940 ондо 24 процент байгаа. Эдэ бүгэдэнhөө харахада, энэнь саашадаа шье ургаха юм.

Арбан нэгэдэхи табан жэлдэ, тухайлхада, 10 миллион шахуу хүн дээдэ ба тусхай дунда hургуули дүүргэхэ байна. Тиихэдээ hуралсалай шанарые hайжаруулха гээшэ ехэ удхa шанартай болоно. Залуушуулай арадай ажахыда үсөөнөөр оролдог болоhон дээрэhээ hуралсалай шанар дээшэлүүлхэ гээшэ илангаяа шухала хэрэг мүн.

Үшөө 1930 ондо манай орондо хүдэлмэригүйдэлгын үгы болоhон дээрэhээ Гол шэглэлнүүд дотор тэрээн тухай огто дурдагданагүй. Гэбэшье энэмнай СССР-тэ ажалаар хангагдасын талаар асуудал шиидхэгдэнхэй. Хүдэлмэришэдэй зэргэ балай ехээр нэмэнэгүй. 1971—1981 онуудта хүдэлмэриин хүсэн 13 процентээр нэмэhэн байгаа hаа, 1981—1990 онуудта оройдоол 4 процентээр нэмэхэ юм. (Гэбэшье 70-аад онуудта үхибүүдэй түрэлгын олошорhон ушарhаа хүдэлмэриин хүсэн хойшодоо нэмэжэ эхилхэ).

Саашадаа ажал хүдэлмэриие онцhожоруулжа, автомадаар хангажа, эрдэм наукын үндэhөөр эмхидхэхэ, бүхы шатада ажалаа эрхилэлгые, түсэблэлгые нарижуулан hайжаруулhанай ашаар ажалай бүтээсые үшөө ехээр дээшэлүүлхэ шухала. «Гол шэглэлнүүд» дотор энээндэ баhал ехэ анхарал хандуулагдана. Хэдэ хэдэн районуудта болон hалбаринуудта хүнүүдэй дуталдадаг ушарые дабахын тула hуралсал мэргэжэлээ шэлэлгые, ажалаар хангалгые, ажабайдалай, амаралтын эрхэ байдалые үргэлжэ дээрэнь hайжаруулха хэрэгтэй.

Лев БОБРОВ,
АПН-эй шэнжэлэгшэ.

ТАСС АПН ХИЛЫН СААНАhАА

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

ВАРШАВА. Арадай нэгэдэлэй фронтдо ородог Демократическа партиин XII съезд эндэ болоод, тараа. Тэрэнэй баталан абаhан документнүүд дотор иигэжэ тэмдэглэгдэнэ: Демократическа парти Польшодохи социалис байгуулалтые батадхаха хүсэлэнтэй байhан тухайдаа элишэлэн мэдүүлнэ, ПНР-эй баталhан уласхоорондын союзуудые мэдэрнэ. Демократическа парти өөрынгөө политическэ программые ПОРП-тэй, Таряашадай нэгэдэмэл партидай нягта холбоотойгоор бэелүүлхэ байха.

СССР-тэй, бусад социалис оронуудтай холбоон, хани барисаан ба харилсаан — Польшын гадаадын политикын, бэеэ дааhан байдалай гол үндэhэн, уласхоорондын оршом соо баримталдаг хараа бодолыень батадхаха найдабари болоно гэжэ документ дотор хэлэгдэнэ.

Съезд партиин хүтэлбэрилхы шэнэ органуудые hунгаба.

ДП-гай ЦК-гай түрүүлэгшээр Э. Ковальчик hунгагдаа.

ПАРИЖ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетэнүүдые тараан тодхолго зогсооxо тухай Советскэ Союзай дурадхал хаража үзэхэеэ НАТО-гай гэшүүн-оронууд арсана гэжэ тэрэнэй генеральна секретарь Лунсын хэлэhыень шэнжэлхэ зуураа, хүсэнүүдэй тэнсүү байныe баруун тээхи олохон оронуудай экспертнүүд ба правительствануудай мэдэрбэшье, Советскэ Союз «сэрэгэй талаар булюу» болонхой гэhэншүү худал шалтагаан дурдан, совет дурадхал абахые арсаhанаа зүбтүүлхэ гэhэн эрмэлзэл болоно гэжэ Франциин «Юманите» сэгнэнэ.

ДЕЛИ. Пакистаниие Холбоото Штадуудай зэбсэглэжэ байhан тухай хэдэ хэдэн материалнууд Индиин газетэнүүдтэ тунхаглагдаа.

США-гай ба Пакистанай хоорондо сэрэгэй хэлсээнэй баталагдажа магад тухай hүүлэй мэдээсэлнүүд Индиие hанаата болгоно, — гэжэ «Нэшнл Геральд» бэшэнэ. Афган контрреволюционернүүдые зэбсэгээр хангаха канал болгон Пакистаниие хэрэглэхэ hэдэлгэ США-гай гаргажа байhыень Делидэ тэмдэглэнэ.

ХАНОЙ. Хитадай сэрэгшэд вьетнам-хитадай хилэ дээрэхи шахардуу байдалые hүжэрөөжэ үргэлжэлhөөр. ВИА агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, мартын hүүлэй хоёр неделиин турша соо Вьетнамай баруун-хойто провинцинуудта, оршон тойронхи уhан догор олон тоото зэбсэгтэ добтолгонууд хэгдэhэн байна.

ФНО-гой МЭДҮҮЛГЭ

САН-ХОСЕ. Фарабундо Мартиин нэрэмжэтэ Национальна сүлөөрэлгын фронт (ФНО) Холбоото Штадуудай дэмжэлгээр эндэхи хунтын хэдэг алалга хюдалгые байра дээрэнь харахын тула өөhэдынгөө түлөөлэгшэдые Сальвадорто эльгээхыень уряалан, Уласхоорондын Улаан Хэрээhэндэ, Хүнэй эрхэнүүдые хамгаалха ООН-ой комиссида, уласхоорондын бусад эмхинүүдтэ хандаба.

Американ зэбсэгэй ба американ сэрэгэй «советнигүүдэй» туhаламжаар фашис хунта сальвадор арадые үгы хэхэ зорилготой дай үүдхээд байна. Мүрдэлгэшэдэй зэрлиг аашануудые тоолажо барахаар бэшэ. Тэдэ арьяатад Морасан, Кабаньяс, Сан-Висенте департаментнуудта илангаяа зэрлиг муухай аашануудые гаргана. Дурсагдаhан районуудай хүн зон нэгэ hаа — солдадуудай, харата балмад бандидуудай hабарта орожо гү, али бомбонууд ба авиациин ракетэнүүдhээ, үлэсхэлэнhөө шалтагаалан, хоргодон үлэхэ оно мүрэ бэдэрhэн газарнуудта хосорхын туйлда хүрөөд байна.

СТОКГОЛЬМ. Швециин социал-демократическа хүдэлмэришэнэй партиин (СДРПШ) түрүүлэгшэ У. Пальме Швециин Риксдаг (парламент) дээрэ гадаадын политикын асуудалнуудаар үгэ хэлэлгын үедэ Советскэ Союзай амгалан тайбан шэнэ үүсхэлнүүдые үндэрөөр сэгнээ. hайтар шэнжэлэгдэхэ ёhотой, hонирхолтой дурадхалнууд КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежневэй хэлэhэн элидхэл дотор бии. Уласхоорондын шахардуу байдалай hуларалгые

ҮНДЭР СЭГНЭЛТЭ

үргэлжэлүүлхэ тон шухала гэжэ Советскэ Союзай тоолодог байhаниинь элитэ. Баруун тээхи гүрэнүүд совет шэнэ дурадхалнуудые буруушаалгаар хизаарлабал, ехэ алдуу гаргаха болоно гэжэ У. Пальме тэмдэглэбэ.

Пиночедэй засагтай харилсаа hайжаруулгые өөрынгөө гадаадын политикын уг зорилгонуудай нэгэн болгон сонсохоhон Америкын шэнэ захиргаанай хараа бодолые СДРПШ-гэй түрүүлэгшэ шүүмжэлбэ, Сальвадорой хунтада туhаламжа үзүүлэлгые мүн лэ буруушааба.

Европодохи байдал тухай хэлэхэдээ, энэ түоидэ ядерна зэбсэг тараан тодхолго буруушааhан тэмсэлэй Баруун Европын олохон оронуудта улам үргэдэжэ байhые тэмдэглээ.

СОЦИАЛ-ДЕМОКРАДУУДАЙ УРЯА

БОНН. Засаг барижа байгаа социал-демократическа партиин 150 гаран ажал ябуулагшадай үүсхэhэн «Билефельдскэ хандалгада» СДПГ-гэй 6 мянган эдэбхитэд ба гэшүүд гар табяад байна.

Шахардуу байдал hуларуулха политикада эсэргүү ябуулга хэхэгүй, ФРГ-гэй дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ ядерна шэнэ ракетэнүүдые тараан тодхохо зүбшөөл үгэhэнөө болюулха эрилтэ ФРГ-гэй социал-демократическа партиин правлениин ба правительствын үмэнэ табиба.

КОНТРРЕВОЛЮЦИОНЕРНҮҮДЭЙ ХОРОТО ААША

МАНАГУА. Дотоодын ба гадаадын контрреволюциин харата аашануудhаа, энэ республикада эсэргүү США-гай экономическа зээрхэг түримхэй ябуулгануудhаа уламжалан, Никарагуагай дотоодын политическэ байдал hүүлэй үдэрнүүдтэ түгшүүрилтэй болоhон байна. Никарагуагай демократическа хүдэлөөн (ННД) гэжэ өөрыгөө нэрлэдэг буржуазна хархис бүлэглэлэн контрреволюционно ябуулга эдэбхитэй болонхой.

Никарагуагай арад зон дотоодын ба гадаадын хархис этэгээдүүдэй хорото аашануудта харюу болгон, революционно хүдэлөөе улам үргэдхэхын түлөө тэмсэхээр шиидэнхэй байhан тухайдаа мэдүүлнэ. Ороной олохон городууд ба тосхонуудта ажалшадай митингнүүд, жагсаалнууд болоно. Жагсаалшад худал хуурмаг дамжуулгануудые хэдэг радиостанцинуудай байрануудые эзэлhэн, ННД-гэй гэшүүдэй найдаймэдэ суглархa гэhыень таhалдуулаа. Энэ городто ошохо гол харгынуудта баррикаданууд бодхоогдоо.

СФНО-гой национальна хүтэлбэри журам сахиха, түбшэн байха, гүрнм эбдэлгэ зайсуулха уряатайгаар бүхы гэшүүдтээ хандаба.

СОЮЗНИГУУДЫНЬ ЕХЭЭР hАНААТА БОЛОНГИ

НЬЮ-ЙОРК. НАТО-да хабаатай оронуудай сэрэгэй хүсэ яаралтайгаар олошоруулха гэhэн Пентагоной программые, мүн Советскэ Союзда эсэргүүгээр Холбоото Штадуудай үүдхэжэ байгаа харата ябуулгануудые Баруун Европын оронуудай сэрэгэй хүтэлбэрилэгшэд «хүйтэнөөр, түбэгшээнгеэр» угтана. «Уолл-стрит-джорнэ» газетын корреспондент Бельгиин, Голландиин, Баруун Германиин, мүн Баруун Европын бусад хэдэн оронуудай оборонын министерствэнүүдhээ абаhан хэдэн интервьюнүүдэйнгээ үндэhөөр иимэ тобшолол хэбэ.

Рейганэй сэрэгэй политикые гансал Англиин мүнөөнэй правительство гол түлэб дэмжэнэ. Бусад оронууд тушаа хэлэбэл, Вашингтоной, баалалтаар НАТО-гай шиидхэбэриин гаргагдаашье hаань, дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ракетно-ядерна шэнэ зэбсэг өөhэдынгөө газар дээрэ тодхоолгохо дурагүй байhаар.

Тэрэшэлэн Баруун Европодо нейтронно бомбо абхуулха гэжэ оролдодог Америкын сэрэгэй министрэй hанаашалгые мүн лэ эрид шүүмжэлнэ. Нейтронно бомбонуудаар зэбсэглэбэл, тэдэ оронуудай газар дайда дээрэ хосоролто радиаци тараха, амита бүхы юумэн удаан саг соо үгы хэгдэхэ болоно гээд США-гай Баруун Европодохи союзнигууд, илангаяа ФРГ ба Голланди тоолоно гэжэ «Уолл-стрит-джорнэл» бэшэнэ. Стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай, Европын дундуур зайда хэрэглэгдэхэ зэбсэг тухай асуудалнуудаар Советскэ Союзтай хөөрэлдөөгөө hэргээхэ эрилтэ тэдэ оронууд Вашингтоной урда табина.

ҮГЭЕЭ ОЙЛГОЛСОЛГО УЛАМ ГҮНЗЭГЫРҮҮЛХЭ

МАДРИД. Испаниин ниислэлдэ болоод тараhан, Анда хотонуудай бүхэдэлхэйн федерациин 27-дохи конгресс эб найрамдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдал улам hуларуулха, арадуудай хоорондын харилсаа холбоо үргэдхэхэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулаа. Конференциин хүдэлмэридэ Европын, Азиин, Африкын ба Америкын 24 ороной, тэрэ тоодо Советскэ Союзай түлөөлэгшэд хабаадаба.

Конгрессэй олон делегадууд үгэ хэлэхэдээ, уласхоорондын байдалай мүнөөнэй hүжэрэлгэ — баруун тээхи оронуудай засаг баригша бүлэгүүдэй баримталан бэелүүлдэг хархис политикын хойшолон болоно гэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ.

Конгрессто хабаадагшад анда хотонуудай хүдэлөөнэй хүдэлмэриие бүри үргэдхэхэ хэдэ хэдэн асуудал зүбшэлhэн байна.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ hОНИН

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУhАДА

Эб найрамдалай Совет фондо туhалха Буряадай республиканска комитедэй зүгhөө Маловкын найман жэлэй hургуулида амаршалгын бэшэг ерэбэ. Амгалан тайбан, байдалай түлөө тэмсэлдэ хубитаяа оруулалсажа байhан эдиршүүдтэ бэшэг соогоо баяр баясхалан хүргэхэ зуураа, саашадаашье ажал ябуулгаяа hуларуулхагүйнь түлөө зүбшэл, заабари үгэhэн байна.

Эб найрамдалай жасада мүнгэ зөөри суглуулха хүдэлмэри тус hургуулида урагшатай ябуулагдадаг, митингнүүд, сборнууд үнгэргэгдэдэг. Эндэхи hурагшад хари гүрэнүүдэй үхибүүдтэй бэшэг бэшэлсэжэ, холбоо барисаа байгууланхай. Мүн багшанаршье эдэбхи гаргадаг. Нёдондо эдэнэр 85 түхэриг суглуулжа, эб найрамдалай жасада дамжуулаа hэн. Мүнөө hурагшад hуурин хүн зондо концерт бэлдэжэ харуулхаар, түмэр түдэгэ, шэл амhарта суглуулжа тушаахаар харааланхай. Тиигэжэ суглуулhан мүнгөө эб найрамдалай жасада дамжуулха юм.

А. ГОМБОЕВ.
Баунтын район.

ЗАЛУУ ХОТО УРГАНА

«Гусиноозёрскын ГРЭС-эй барилга дүүргэхэ...» гэжэ партиин XXVI съездын батлан абаhан Гол шэглэлнүүд соо сэхэ хэлээтэй бшуу. Тэрэнэй бэелүүлэгдэжэ байhые Галуута-Нуурай эрьедэхи энергетигүүдэй залуу хотын үдэр бүри шэнжэ шарайгаа хубилган ургажа байhан ушар эли тодоор гэршэлнэ.

Партиин съездын нээгдэхэ үдэр эндэхи барилгашад Гусиноозёрскын 6-дахи микрорайондо 75 хүнэй hууритай шэнэ столовын үүдэ сэлэ hэн. Энэ кварталда имагтал ГРЭС-эй барилгашад байдаг юм. Удаань тэрэ столовын хажууда бодхоогдоhон шэнэ гэрэй нэгэдэхи дабхарта магазин ашаглалгада үгтэбэ. Гэр бүлын хэрэглэмжэ хангаха эд бараан эндэ наймаалагдана.

Н. НАМСАРАЕВ.

БАГШАНАРТАА БАЯР ХҮРГЭНЭБДИ

Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай 3-дахи, 4-дэхи курснуудай студентнэр республикынгаа районуудай дунда hургуулинуудта ба республикын 1-дэхи интернат-hургуулида анха түрүүшынгээ педпрактика гаража дүүргэбэ.

Ород ба буряад хэлэ бэшэгэй таhагай 4-дэхи курсын студентнэрэй олонхинь Хэжэнгын дунда hургуулида багшалжа, мэдэсэ, шадабаряа туршаа. Харин бидэ арбаад хүн республикын 1-дэхи интернат hургуулиин богоhо алхан орожо, зүрхэ сэдьхэлээ долгисуулан, hурагшадтай танилсабабди. Урдаа табигдаhан уялгаяа бии шадалаараа дүүргэхээр бэеэ зэhэн ерэhэн практикантнуудые интернат-hургуулиин буряад хэлэ ба литературын багша Жамбалма Дондоковна Бальжирова налгай илдамаар хүлеэн абажа, түрүүшын лэ үдэрhөө hургуулиин хүндэ хүшэр, бурьялма эршэтэй ажабайдал, ажал хүдэлмэритэй танилсуулба. Түрүүшээр хэшээлнүүдые үнгэргэхэдөө, яhалал тухашаржа байдаг hаа, hүүлдэ дадажа, багшын түхэл шэнжэтэй гэхэ юм гү, али нилээд зоригтой боложо, hурагшадай урда тааруу зохидоор бэеэ барижа hураабди. Институдаймнай багша-методист Дамба Шойдокович Шойдоковой аша туhа эндэ ехэ гээд сэхэ хэлэлтэй. Жамбалма Дондоковна Дамба Шойдокович хоёр студентнэртэй өөhэдынгөө баян дүй дүршэлhөө хубаалдадаг, хэшээл бүхэнэй урда тон хэрэгтэй зүбшэл үгэдэг, харин hүүлээрнь методикын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин талаар хэhэн ажаглалтануудаа дэлгэрэнгыгээр тайлбарилдаг hэн. Багшанарнай бидэндэ хэды энэрхы дулаанаар, аха нүхэрэй ёhоор хандадагшье hаа, ажал хүдэлмэридэмнай шангахан эрилтэ табидаг байгаа. Илангаяа шүүмжэлхы hанамжанууд ехээр хэгдэдэг hэн. Теэд эдэнь лэ бидэндэ дээдын hургаал боложо, оролдосотойгоор хэшээлнүүдтээ бэлдэхэ, өөртөө эрилтэтэйгээр хандахадамнай ёhотой хүтэлбэри болоо бэлэй.

Тус интернат hургуули республика соогоо суутай. hурагшадынь эмхи журамтай, hургуулинь газаа досоогүй ариг сэбэр. Энэ хадаа багшанарай, хүмүүжүүлэгшэдэй үдэр бүриин эсэшэ сусашагүй ажал хүдэлмэриин үрэ дүн мүн. hургуули ном hудараар, методическа литератураар ехэ баян юм. Харуулан ойлгуулгын зүйлнүүд, элдэб зурагууд, планшет болон альбомуудhаа гадна, техническэ түхеэрэлгэнүүд олон. Эдэнииень үзэжэ, ехэл ашатай туhатай мэдээсэл олообди, хэшээлнүүдтээ хэрэглэдэг байгаабди.

Жамбалма Дондоковна Дамба Шойдокович хоёртоо үнэн зүрхэнэй ехэ баяр хүргэжэ, hурган хүмүүжүүлхы үндэр ехэ үүргэнь бүри дээшэлэг лэ, ажабайдалдаа жаргалтай ябаг лэ гэжэ хүсэнэбди!

Ц. ЦЫРЕНДАШИЕВ,
БГПИ-гэй студент.

ХҮДӨӨГӨӨР АЙЛШАЛХАДАМНАЙ...

БУРЯАДАЙ нэгэдэмэл музейн хүдэлмэрилэгшэд түрэл партиингаа XXVI съездын шиидхэбэринүүдые шудалан үзэжэ, зохёохы хүдэлмэриингөө саашанхи зорилгонуудые хараална. Тиигэхэ зуураа республикын хүдөө нютагуудаар ябажа, ажалшадтай уулзана, партийна документнүүдые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри ябуулна.

Хоёр иимэ уулзалга тухай хөөрэлтэй. Музейн научна хүдэлмэрилэгшэд Сэлэнгын районой Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Далайтанай фермын малшадта хүрэhэн байнабди. Нэн түрүүн коммунистнуудай хуралдаае угтуулан хэhэн ажал хүдэлмэри тухайгаа тоосожо, сугларагшадай асуудалнуудта харюусаабди. Удаань этнографическа музейн ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ Г. С. Митыпова гоё hайхан, үнгэтэ слайд хэрэглэн, Байгал шадар ажаhуудаг арадуудай ажабайдал, ёhо заншал тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэhэн, энэ темээр суглуулагдаhан зарим материалнуудаа харуулhан юм. Д. Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай багшанарай институдай «Байгалай долгин» гэhэн хатар, дуунай арадай ансамблиин дуушад Д.-Н. Тогтохоев, М. Беркович, С. Епифанцева гэгшэд буряад, ород арадай, мүн совет композиторнуудай зохёоhон дуунуудые ирагуу гоёор гүйсэдхөө. Нэрьемэ альга ташалган болоо hэн. Үдэшэлэн совхозой соёлой байшанда залуушуул олоор сугларaa. Манай эмхидхэhэн дискотекэ тэдэнэртэ тон лэ hайшаагдаа. Ушарынь гэхэдэ, бидэ ганса музей тухайгаа хөөрөө бэшэ, харин балет, мүнөө үеын бальна хатар тухай хөөрэжэ hонирхуулхые оролдообди. Тиихэдэ Буряадай багшанарай институдай студенческэ клубай директор А. К. Хатанов дээдэ мэргэжэлтэй hурган хүмүүжүүлэгшэдые бэлдэдэг институт тухайгаа хөөрэhэн байна.

Загарайн районой Эрхирэгэй совхозой Гушид, Хотогор гэhэн газарнуудта байрладаг малшадтай удаадахи уулзалгамнай болоо. Эндэ КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар хараалагдаhан зорилгонууд тушаа hанамжануудаа хубаалдаабди. Этнографическа музейн эвенкнүүдэй hуудал, байлал шэнжэлдэг комплексые даагша Т. В. Гурка хойто зүгтэ ажаhуудаг яhатан, тэдэнэрэй угай заншал, мүнөө үеын байдал тухай баримтануудта үндэhэлэн хөөрөө. Энэ уулзалгада багшанарай институдай студентка Р. Галсанова, хүгжэмэй ударидагша А. Андреев гэгшэд хабаадалсаа. Түгэсхэлдэнь фермэнүүдэй нэгые даагша В. Г. Дашиева, ингэжэ хэлээ: «Фермэдэмнай 8 hаалишан хүдэлдэг. Эрхимүүдые нэрлэхэ гээ hаа, 1962 онhоо эндэ хүдэлдэг Р. Д. Базаржаповае дурдалтай. Тэрэ юhэн үхибүүтэй, ехэ хүбүүниинь сэрэгэй албанай hүүлээр жолоошоной курсада, ехэ басаганиинь Улаан-Үдын хүдөө ажахын техникумэй 3-дахи курсада hурана, Бэшэ үхибүүдынь Асагадай интернат-hургуулида hурадаг. Юрэ юундэ ингэжэ тоолонобши гэхэдэ, энэ хүмнай үхибүүдээршье баян, ажаллаха дүй дүршэлөөршье баян юм. Тиихэдэ М. Ц. Батомункуева, Г. Н. Норбоева, бусадшье ажалдаа hайн амжалта туйлана, мүнөө hү hаалимнай үдэр бүри дээшэлнэ гээшэ».

Хотогор гэhэн азарта мал ажалда хүдэлэгшэдэй фермые даагшаар олон жэлдэ ябажа, мүнөө наhанайнгаа амаралтада гараhан Ц. Ш. Очировагай хөөрөөн мүн лэ анхармаар байгаа. Тэрэ өөрөө hурган хүмүүжүүлэгшын үүргэ hайн дүраараа дүүргэдэг. Буряадай хүдөө ажахын институт дүүргэhэн С. Ц. Хайдапов фермые даагшаар хүдэлжэ эхилэнхэй. Эгээл энэ үедэ тэрэниие дэмжэхэ, hайн hайхан үгөөр зоригжуулха хэрэгтэй бшуу. Гүрэндэ ехэ олзо оршо оруулхын тула оролдон хүдэлдэг малшадай дунда М. А. Падиев, В. Д-Н. Дабаев, Т. С. Султумова гэгшэд оролсоно.

В. ГУНЗЫНОВ,
Буряадай нэгэдэмэл музейн генеральна директорэй орлогшо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: студентка Р. Галсанова хүгжэмэй талаар хүтэлбэрилэгшэ А. Андреев хоёр малшадые баясуулна.

Г. ЕГЕРИИН фото.

АЙМЖАЛТАТАЙГААР ХАМГААЛБА

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай ниитын эрдэмэй институдай дэргэдэхи тусхай соведэй заседани дээрэ Эрдэни Уланов «Буряад романууд дотор зураглагдаhан мүнөөнэй үе саг тухай» гэhэн темээр хэлэ, бэшэгэй эрдэмэй кандидадай нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө диссертаци амжалтатайгаар хамгаалба. Иимэ темээр шэнжэлгын хэгдээгүй байhан тула залуу эрдэмтын хүдэлмэри олоной онсо hонирхол үүсхээ. Тусхай томилогдоhон оппонентнүүд. СССР-эй Наукануудай академиин дэргэдэхи А. М. Горькиин нэрэмжэтэ Дэлхэйн литературын институдай, мүн Новосибирск хотын, Хальмагай, Мордвагай, Тувагай, Хакассиин, Яхадай эрдэмтэд Э. Улановай диссертациие hайн гэжэ сэгнэн тэмдэглээ. Буряадай уран зохёолшодой найман романиие тэрэ тодорхойгоор шэнжэлээ юм. Түбэй болон республикын газетэнүүдтэ хэблүүлhэн шэнжэлэл, статьянуудынь, «Үе сагай амисхал» гэhэн номынь. СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин залуу эрдэмтэдэй дунда 1980 ондо болоhон конкурсдо хоёрдохи шатын диплом абаhан ушарынь диссертацияа амжалтатайгаар хамгаалхадань мүн лэ туhа нэмэри болоо.

Б. ЖИГМЫТОВ.

ХОНИШОДТО АЙЛШАЛНА

Дабхарай-Шэлэ гэжэ газарта түбхинэhэн хониной комплексдо Инзагатын дунда hургуулиин агитбригадын гэшүүд айлшалба. Багшанар Д-Д. Д. Мансорунов, А. С. Доржиев гэгшэд КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдтэ үндэhэлhэн баримта түгэс лекцинүүдые уншаhан, хонишодой асуудалнуудта харюусаhан байна. Удаань hурагшад уран бэлигээ харуулаа. Илангаяа С. Дамдиновагай буряад дуунуудые гүйсэдхэхэдэ, Д. Гармаевагай уран гоёор шүлэгүүдые уншахада, малшад hайшаан альга ташаа.

Иимэ айлшалалганууд саг үргэлжэ эмхидхэгдэжэ байдаг. Үхибүүд «Коммунизм» колхозойнгоо малшадые дуу, хатараар баясуулхаhаа гадна, ажалдань горитойхон туhаламжа үзүүлдэг. Жэшээлхэдэ, зундаа хони адуулалсадаг, хони ханшалалгада, үбhэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ эдэбхитэй хабаадалсадаг, наашапата тэжээл нөөсэлэлсэдэг юм. Үбэлдөө тэдэнэр шефтээ абаhан отара, фермэнүүдтэ хүрэжэ, хониной байра сэбэрлэлсэдэг, сагаададаг, тусхай булангуудые шэмэглэн гоёодог гээшэ.

Уласхоорондын байдал тухай хөөрэдэг, искусство, литературын шэнэ hониннуудые дуулгадаг заншалтай.

Г. ДАШИНИМАЕВ.
Задын район.

ҮНДЭР НЭРЭ ЗЭРГЭТЭЙ...

ЛЕНИНЭЙ орденто локомотив-вагон заhабарилгын заводой Соёлой ордоной дэргэдэ 1968 ондо эрэшүүлэй хоор байгуулагдаhан юм. Мүнөө эрэшүүлэй энэ хоорой гэшүүд заводойнгоо хүдэлмэришэдэй, мүн хүдөө нютагуудай ажалшадай дунда хүндэтэй болонхой.

— Манай эрэшүүлэй арадай хоор РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведүүдэй Президиумэй, ВЦСПС-эй Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаhан байна, — гэжэ тус ордоной хормейстер, РСФСР-эй ба Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ В. И. Хижняков омогорхоно.

Хоорой гэшүүд орденто заводойнгоо шефтээ абаhан Яруунын районой колхоз, совхозуудай малшад, таряашадта хирэ-хирэ болоод лэ айлшалжа, концерт наада харуулжа ерэдэг юм. Хоорой дуушадай дундаhаа ажалай ветеранууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл аха дүү Михаил, Борис Дуловтан, Александр Уфимцев, Юрий Ушаков болон бусадые нэрлэлтэй. Хамтадаа энэ хоортонь үйлэдбэриин дүшөөд түрүүшүүл хабаадалсана.

Тээсгэн авиационно заводой «Рассвет» гэжэ Соёлой ордон соо болоhон уран hайханай коллективүүдэй харалгада хабаадажа, ЛВРЗ-гэй эрэшүүлэй арадай хоор түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ гараа hэн.

— Мүнөөдэр тус ордон соо Железнодорожно районой уран hайханай коллективүүдэй харалга болохонь. Эндэ манай заводой Соёлой ордоной эрэшүүлэй арадай хоор бэлиг шадабариаа харуулха, үндэр нэрэ зэргээ алдахагүй гэжэ оролдохо болоно, — гэжэ нүхэр Хижняков хөөрэнэ.

Манай корр.

ЭРХИМ БЭЛЭГ

Байгал-Амарай түмэр замай Буряадай бүхы участогта эгээ томо спортын байшан hаяхан Северобайкальскда нээгдэжэ, үүдээ сэлибэ. Энэ зал эндэхи заhабарилгын прокатна баазада бэлдэгдэhэн аранганyудаар бодхоогдоо.

Спортын шэнэ комплексдо хүндэ атлетикын зал, волейбол, баскетбол наадаха талмайнууд, гимнастикын снарядууд, боксёрнуудай ринг бии. Эндэ хүүгэдэй спортивна hургуулиин хэшээлнүүд үнгэргэгдэдэг байха юм. Мүн элүүр энхын, бэеын тамир hайжаруулгын тусхай hургуули хүдэлхэ байна. Спортивна комплексдо ерэгшэдэй хубсаhаа тайлаха газар, душ, врачай кабинет бии.

Барилга-хабсаралгын 581-дэхи поездын барилгашад БАМ-ай Буряадай участогай түб — Северобайкальск городой спортдо дуратайшуулда, физкультурнигүүдтэ эрхим бэлэг хэбэ гээшэ. Энэ жэлдэ барилгашад тамаралгын бассейнэй барилга эхилхэ юм.

Манай корр.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» мартын 14-дэ үнгэргэгдэhэн 11-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-hөө 6-ень тааха спортлото»: 959.825 билет ороо.

Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (40 карточка) таагшад — 1,877 түхэриг, дүрбэн номер (1820 карточка) тааhан хүнүүд — 47 түхэриг, гурбан номер (31828 карточка) таагшад 4 түхэриг абаха байна.

«36-hаа 5-ень тааха спортлото»: 2.668967 билет ороо. Табан номер (5 карточка) таагшад — 10.000 түхэриг, дүрбэн номер (1586 карточка) тааhан хүнүүд — 162 түхэриг, гурбан номер (61739 карточка) таагшад 8 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 11-дэхи тиражай шүүбэринүүд мартын 25-hаа апрелиин 25 болотор түлэгдэхэ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Мартын 22-hоо 29 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 22
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа, гарагты!». 10.05 — РСФСР-эй габьяата артист А. Данилов наадаха (балалайка). 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.00 — «Элүүр энхын булан». 12.45 — «Үглөөнэй почто». 13.15 — «Советскэ Союз хилын саанахи айлшадай нюдөөр». 13.30 — «Хүдөөгэй час». 14.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.00 — М. Горькиин нэрэмжэтэ Куйбышевска академическа театрай «Зыковы» гэhэн фильм-зүжэг. 17.25 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 18.25 — Мультфильмнүүд. 19.00 — Уласхоорондын панорама. 19.45 — «Хани барисаанай кубок» гэhэн хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөнүүд. 20.30 — «Шире круг» — эстрадна дамжуулга. 22.00 — «Время». 22.35 — «Цунами» — баримтата фильм. 23.00 — Футболоор СССР-эй кубок. 00.45 — Шэнэ hонин.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 23
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Онтохондо айлшаар». «Снежная королева» — мультфильм. 16.40 — Хүүгэдэй ба эдиршүүлэй хүгжэмэй бүхэсоюзна долоон хоногые нээлгэ. 17.55 — Спорт. 1. «Хани барисаанай кубок» гэhэн хүндэ атлетикээр уласхоорондын мүрысөөнүүд. 2. Гандболоор Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө. Хахад финал. Эрэшүүл. ЦСКА—«Слован». (Югослави).

Улаан-Үдэ. 18.45 — Шэнэ hонин. 18.55 — «Спортын hонин». 19.10 — «В мире камня» — дамжуулга.

Москва. 19.45 — «Съездын делегадуудта үгэ үгтэнэ». СССР-эй арадай артист М. А. Ульяновай дамжуулгада хабаадалга. 20.00 — Грециин национальна hайндэр — эрхэ сүлөөгэй үдэртэ. Грециин хатарай ансамблиин концерт. 20.20 — «Түсэбтэ табан жэл ба коллектив». Экибастузай шулуу нүүрhэ ороной тепловой станцинуудта ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ тухай. 20.50 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай фильм (1-дэхи сери). «Дайн». 22.00 — «Время». 22.35 — «Оперотой уулзалга». Дж. Верди. «Отелло» — фильм-зүжэг.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.20 — Баримтата фильмүүд. 11.40 — Түбэй ТВ-гэй болон Бүхэсоюзна радиогой ород арадай инструментнүүдэй академическэ оркестрэй концерт. 12.35 — Шэнэ hонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ hонин. 15.45 — «Үглөөдэрэй ударил» — баримтата фильм. 16.10 — «Эжын hургуули». 18.45 — «Залуушуулай адрес».

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд. 19.55 — «Хүгжэмтэ уулзалганууд». Киргизэй ССР-эй ба Буряадай АССР-эй арадай артистка Ирина Атапова-Деркомбаева хатарха. 20.25 — «Протазанов» — баримтата фильм. 21.35 — «Галканууд» — хүгжэмтэ телефильм.

ВТОРНИК, 24
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм (1-дэхи сери). «Дайн».

Улаан-Үдэ. 17.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар). 17.30 — Киножурнал.

Москва. 17.45 — Үхибүүдтэ «Оскар, Кина ба Лазер» — уран hайханай фильм (Испани). 19.15 — «Время». Программын почто. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө». [illegible] 20.30 Концерт. 20.45 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм (2-дохи сери). «Ехэ отряд». 22.00 — «Время». 22.35 — «Юрт Хаана! Хэзээ?» — телевикторина. Забhартань — «Мүнөөдэр — туби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.10 — СССР-эй Оборонын министерствын нэгэдэхи жэшээтэ духовой оркестрэй концерт. 11.25 — «Ан амитанай ажамидарал». 12.25 — Шэнэ hонин. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50 — «Шинии ажал — шинии амжалтанууд» — кинопрограмма. 16.30 — Бирманска союз гэжэ социалис республикын национальна hайндэр — Эсэргүүсэлтын үдэртэ. Бирмын хатарай национальна ансамблиин концерт. 17.00 — «Эрдэм наукын ажабайдал». Академик С. И. Вавилов.

Улаан-Үдэ. 17.45 — «Мүнөө үеын хүнтэй хөөрэлдөөн». 18.20 — Гүрэнэй ород драмын театрай зүжэг. Забhартань — соносхолнууд. 20.10 — «Дуугардаг кино ингэжэ эхилhэн юм» — баримтата фильм. 21.10 — «Мария Биешу дуулана» — хүгжэмтэ фильм. 22.10 — «Дудинскаягай хатарай hургуули» — телефильм.

СРЕДА, 25
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм (2-дохи сери). «Ехэ отряд». 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ hонин. 15.35 — «Монгол оронтой уулзалга» — кинопрограмма. 16.20 — «Шатарай hургуули».

Улаан-Үдэ. 16.50 — «Саяан» — хүдөөгэй ажалшадта зорюулагдаhан дамжуулга. 17.20 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Москва. 17.50 — Үхибүүдтэ «Три с половиной дня из жизни Ивана Семенова, второклассника и второгодника» — уран hайханай фильм. 19.15 — «Хүн ба хуули». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Сэхэ сэбэр хөөрэлдөөн». Социалис Ажалай Герой, КПСС-эй XXVI съездын делегат, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн В. А. Затворницкиин бригада дамжуулгада хабадаха. 20.45 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм (3-дахи сери). «Партизанууд». 22.00 — «Время». 22.35 — «Дуун хододоо хүнтэй үлэдэг». 23.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 23.45 — «Дууша бүрэз» — баримтата фильм. 24.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Тб) — «Динамо» (Минск) 2-дохи тайм. 00.45 — «И кистью и резцом» — баримтата фильм. 01.00 — Бүмбэгэтэ хоккейгээр Европын чемпионуудай кубогта хүртэхын түлөө. Финал. «Енисей» (Красноярск) — «Болтик» (Швеция) 2-дохи тайм.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.20 — «Хүбүүдүүд, урагшаа!». 12.20 — Шэнэ hонин.

Улаан-Үдэ. 15.35 — Гүрэнэй ород драмын театрай үхибүүдтэ зорюулагдаhан зүжэг.

Москва. 16.50 — «Харюусагты, горнистнар!». 17.20 — «Ород хэлэн».

Улаан-Үдэ. 17.50 — Соносхолнууд. 18.00 — «Агитаторнууд болон политинформаторнуудта туhаламжа». 18.20 — «Хореографиин хуудаhанууд» — баримтата фильм. 19.20 — «1917. Март—апрель» — телефильм. 19.50 — Мультфильмнүүд. 20.50 — «Уянгата сэдьхэл» — хүгжэмтэ телефильм. 21.50 — «Буряадай уран зохёол» — залуу уран зохёолшодой конференцидэ.

ЧЕТВЕРГ, 26
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм (3-дахи сери) «Партизанууд». 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50 — «Хүүгэдэй номой долоон хоног».

Улаан-Үдэ. 15.35 — А. Пахмутовагай дуунууд. «Гагариной суг мүшэд». 16.55 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө».

Москва. 17.35 — «Расмус-бродяга» — А. Линдгренэй зохёолоор найруулагдаhан уран hайханай фильмын 1-дэхи сери. 18.45 — «Олон түмэнэй ленинскэ университет». 19.15 — Хоккейгээр нүхэд ёhоной уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР—Финлянди. (2-3-дахи үенүүд). Забhартань — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». [illegible] 22.00 — «Время». 22.35 — Бангладешэй Арадай Республикын национальна hайндэр — Эрхэ сүлөөгэй үдэртэ. Кинопрограмма. 22.50 — «Үглөөдэр» — Театрай уласхоорондын үдэр. hүүлдэнь — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 11.20 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 12.20 — Моцарт. «40-дэхи симфони». 12.50 — Шэнэ hонин. 16.35 — «Горизонт», «Папа, мама, я — спортивная семья».

Улаан-Үдэ. 17.35 — Соносхолнууд. 17.45 — «Александр Пархоменко» — уран hайханай фильм. 19.15 — «Дайшалхы минии ханинар» — фильм-концерт. 20.15 — «Хори үлүү гаран» — эстрадна шэнжэлэл. 21.15 — «Гушаад онуудай түүхэтэ-революционно фильмүүд» — баримтата фильм. 22.25 — «Бетон[illegible] шагнагты, шагнагты» — баримтата фильм.

ПЯТНИЦА, 27
УЛАСХООРОНДЫН ТЕАТРАЙ ҮДЭР

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «Подпольный обком действует» — уран hайханай телефильм. (4-дэхи сери). «Ковельскэ зангилаа». 11.25 — «Арадай аялганууд». 11.40 — «Алтан шайба» клубай шагналда хүртэхын түлөө мүрысөөнүүд. 12.25 — Шэнэ hонин. 17.45 — «Расмус-бродяга» — уран hайханай фильмын 2-дохи сери. 19.00 — Анголын национальна hайндэртэ. Анголын Арадай Республикын национальна ансамблиин концерт. 19.35 — «Светлячок». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 20.00 — «Сагhаа нэгэ часаар урид» — 1981 оной апрелиин 1-hээ СССР-эй дэбисхэр дээрэ сагые тоолохо шэнэ гурим тухай.

Улаан-Үдэ. 20.15 — «Уласхоорондын шэнжэлэл». (буряадаар). 20.30 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 21.10 — [illegible]рятия-81» — гэhэн программа (буряадаар).

Москва. 22.00 — «Время». 22.35 — «Дуун 81». Түгэсхэлдэнь «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 15.25 — Дамжуулгын программа. 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50 — «Экран» нэгэдэлэй баримтата фильмүүдые согсолбори. 16.25 — «Москва ба москвагайхид». 16.55 — [illegible] үсэгэлдэр, мүнөөдэр, үглөөдэр» — баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 17.45 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 18.00 — «Арадаймнай аман зохёолой баялиг». 18.30 — «Неаполиин дуунууд» — фильм-концерт. 19.00 — «Улаан-Үдэ: мүнөөдэр ба үглөөдэр». Горгүйсэкомой түсэблэлгын комиссиин түрүүлэгшэ С. М. Манзанов дамжуулгада хабаадаха. [illegible] Мультфильмнүүд.

Москва. 20.15 — Балеэдэй артистнуудай концерт. 20.45 — «Хүнэй аша туhада» — баримтата фильм.

СУББОТО, 28
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 10.05 — «АБВГДейка». 10.35 — «Канад, туралхидтэ!» 11.05 — «Музеин олон выставкэ залнуудаар». 11.35 — «Московские новости» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөнүүд.

Улаан-Үдэ. 12.20 — «Соёлой hонин» (буряадаар).

Москва. 12.50 — «Холын [illegible] аад, сэдьхэлдэ [illegible] дуунууд». 13.50 — «Спортлото»-гой 13-дахи тираж. 14.00 — «Илагшад» — фронтдо нүхэсэгшэдэй клуб. 15.30 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэйдэ». 15.45 — «Урбалаhан түлөө харюусалга» (түрүүшынхеэ харуулагдаха) — баримтата фильм. 16.40 — «Малыш и Карлсон», «Карлсон бусаба» — мультфильмнүүд. 17.20 — Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн. 18.20 — «Политическэ шэнжэлэгшэ В. П. Бекетовэй хөөрэлдөөн». 18.50 — [illegible] студи». 20.45 — Генри [illegible] «пора» — теле зүжэг. (1-дэхи хуби). 22.00 — «Время». 22.35 — «пора» — фильм-зүжэгэй 2-дохи хуби. 23.55 — «Киногой hонин» — Түгэсхэлдэнь — Шэнэ hонин.

ВОСКРЕСЕНИ, 29
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — «Зарядкадаа зогсогты!». 10.05 — Горький хотын «Пр[illegible]» гэжэ Соёлой ордоной баянистнуудай оркестрэй концерт. 10.30 — «Будильник». 11.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 12.00 — «Элүүр энхын булан» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.45 — «Үглөөнэй почто». 13.30 — «Хүдөөгэй час». 14.30 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.00 — «Папиросница от Моссельпрома» — [illegible] «Московские новости» газетын шанда хүртэхын түлөө спортивна гимнастикаар уласхоорондын мүрысөөнүүд. Түгэсхэлдэнь — Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 12.00 — «Адмирал Нахимов» — уран hайханай фильм. 14.00 — «Сын О[illegible]» — хүгжэмтэ фильм. 15.25 — «Маша и медведь» — опера-онтохон. 15.50 — «Кино ба мүнөө үе [illegible]» — баримтата фильм.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Клубай ехэ үүргэ» — түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указууд.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Харюусалгыень дээшэлүүлхэ» — Улаан-Үдын городской Соведэй табадахи сессиhээ тэмдэглэлнүүд. Гектар бүхэнэй ургажал дээшэлүүлхэ. «Хүнэй хүдэлмэришэ гараар» — В. Машкиновай статья. Ажахые хүтэлбэрилэлгэ. «Хайша хэрэг байhанай гэмээр» — В. Цыганковой статья. Редакцида ерэhэн бэшэгүүдhээ. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаhанда. КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө. «Арадай эрилтэнүүдые үргэнөөр хангахаар» — Л. Булочниковай статья. «Замбуулин шэнжэлэлгэ тухай ТАСС-ай материал. Хилын саанаhаа абтаhан мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. Фотовыставкэдэ хабаадагшад тухай хөөрэнэбди. «hонирхол гү? Ажабайдал!» — Э. Буерачнын фото-мэдээсэл. Хүн ба байгаали. «Хойшолонгыень бодомжолноогүйбди» — бэшэгүүдэй шэнжэлэл. Телевидениин долоон хоногой программа. Соносхолнууд, мэдээсэлнүүд.

САГАЙ УЛАРИЛ

МАРТЫН 22 — 23-най үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг байха. Мартын 22-то шиниг нойтон орохогүй, мартын 23-да саг зуура саhан ороходоо болохо. Баруун тээhээ секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. hүниндөө 8—13 градус хүйтэн болохо. Үдэртөө 2 — 7 градус [illegible]лаан байха. Зарим нуудта hүниндөө 20, үдэртөө 3 градус хүйтэн болохо. Мартын 23-да үдэртөө 0—5 градус хүйтэн болохо.

Редакторай орлогшо И. Р-Д. ОЧИРОВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. ЛЕНИНА, 35, редактор — 2-54-54, приемная — 2-54-93, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, информации — 2-34-05, перевод — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-35-95, машинное бюро — 2-57-63, фотолаборатория — 2-33-61, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств полиграфии и книжной торговли.
Н-02377. Заказ № 68. Индекс 5901.